

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

E-OKUL SİSTEMİNİN İLKOKUL YÖNETİCİLERİ VE ÖĞRETMENLERİ
TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ (PENDİK İLÇESİ)

Yüksek Lisans Tezi

EBRU GÜREL

İşletme Anabilim Dalı

İşletme Yönetimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Nesrin KALE

MAYIS 2016

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

E-OKUL SİSTEMİNİN İLKOKUL YÖNETİCİLERİ VE ÖĞRETMENLERİ
TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ (PENDİK İLÇESİ)

Yüksek Lisans Tezi

EBRU GÜREL
(Y1212.041230)

İşletme Anabilim Dalı
İşletme Yönetimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Nesrin KALE

MAYIS 2016

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

Yüksek Lisans Tez Onay Belgesi

Enstitümüz İşletme Ana Bilim Dalı İşletme Yönetimi Tezli Yüksek Lisans Programı Y1212.041230 numaralı öğrencisi Ebru GÜREL'in "E-OKUL SİSTEMİNİN İLKOKUL YÖNETİCİLERİ VE ÖĞRETMENLERİ TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ (PENDİK İLÇESİ)" adlı tez çalışması Enstitümüz Yönetim Kurulunun 22.04.2016 tarih ve 2016/08 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından *S. Yılmaz* ile Tezli Yüksek Lisans tezi olarak *Karar* edilmiştir.

Öğretim Üyesi Adı Soyadı

İmzası

Tez Savunma Tarihi :25/05/2016

1)Tez Danışmanı: Prof. Dr. Nesrin KALE

2) Jüri Üyesi : Yrd. Doç. Dr. Mualla MURAT

3) Jüri Üyesi : Yrd. Doç. Dr. Tosun YALÇINKAYA

[Handwritten signatures of Prof. Dr. Nesrin KALE, Yrd. Doç. Dr. Mualla MURAT, and Yrd. Doç. Dr. Tosun YALÇINKAYA]

Not: Öğrencinin Tez savunmasında **Başarılı** olması halinde bu form **imzalanacaktır**. Aksi halde geçersizdir.

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “E-Okul Sisteminin İlkokul Yöneticileri ve Öğretmenleri Tarafından Değerlendirilmesi” adlı çalışmanın, tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Bibliyografya’da gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve onurumla beyan ederim. İstanbul/2016

Ebru GÜREL

Değerli eşime ve aileme

ÖNSÖZ

Günümüzde teknolojinin etkisi okul, aile ve çevre üstünde çok yoğun ve çok etkili hale gelmiştir. Eğitim sistemine teknolojinin aktarılması ve iş yükünü azaltmış hem de daha sağlıklı sonuçların elde edilmesini sağlamıştır. E-okul sistemi gelişen teknolojinin eğitim ortamında etkisinin en önemli kanıtı olarak sunulabilir. E okul sistemi ile özellikle okul yöneticileri ve öğretmenleri ciddi bir iş külfetinden kurtulmuşlardır. E-okul sisteminin işlevselliği, yeterliği ve öğretmen ile yöneticilerinin algıları mevcut çalışmada tahlil edilmiştir.

Hazırladığım bu çalışmamın her anında değerli vakitlerini bana ayıran, uzun süren çalışmamda bıkmadan yardımlarını sürdüren ve desteklerini benden esirgemeyen değerli hocam Prof. Dr. Nesrin KALE'YE, ölçeği hazırlama ve uygulama aşamasında yardımlarını esirgemeyen ve ayrıca her zaman yanımda olan ailem ve değerli eşime sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Şubat 2016

Ebru GÜREL

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖNSÖZ.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
KISALTMALAR.....	vi
ÇİZELGE LİSTESİ.....	vii
ÖZET.....	viii
ABSTRACT.....	ix
1. GİRİŞ.....	1
1.1 Problem Durumu.....	1
1.2 Araştırmanın Amacı.....	3
1.3 Sayıtlar.....	3
1.4 Sınırlılıklar.....	3
2. E-DEVLET.....	4
2.1 E-Devlet Kavramı ve Kapsamı.....	4
2.2 E-Devlet Dönüşümünü Hazırlayan Faktörler.....	5
2.3 Kamusal Bir Hizmet Olarak E-Devlet.....	6
2.4 E-Devletin Klasik Devlet Anlayışından Farklılıkları.....	7
2.5 E-Devletin Amaç ve Faydaları.....	8
2.6 E-Devletin Güçlü ve Zayıf Yönleri.....	9
2.7 E-Devletin Bazı Uygulama Alanları.....	10
3. E-OKUL UYGULAMALARI.....	11
3.1 E-Okulun Amacı.....	12
3.2 E-Kayıt.....	13
3.3 E-Okulun Kullanımı ile İlgili Genel Bilgiler.....	14
3.3.1 Sayfaların genel yapısı.....	14
3.3.1.1 Sayfa başlığı (header) özellikleri.....	14
3.3.1.2 Menü özellikleri.....	14
3.3.1.3 Araç çubuğu (toolbar) özellikleri.....	15
3.3.2 Genel işlemler.....	16
3.3.2.1 Listedenden seçim.....	16
3.4 Modüllerin Kullanımı.....	16
3.4.1 Kurum işlemleri modülü.....	16
3.4.1.1 Okul bilgileri.....	17
3.4.1.2 Bilgi giriş işlemleri.....	18
3.4.1.3 Şube işlemleri.....	18
3.4.1.4 Kayıt işlemleri.....	19
3.4.1.5 Resim işlemleri.....	20
3.4.1.6 Okula nakil gelecekler.....	20
3.4.1.7 Okuldan nakil gidecekler.....	21
3.4.1.8 Devamsızlık işlemleri.....	21
3.4.1.9.Ders işlemleri.....	22
3.4.1.10 Not işlemleri.....	22
3.4.1.11 Kurum işlemleri modülü ile ilgili diğer işler.....	23
3.4.2 Öğrenci işlemleri modülü.....	23

3.4.2.1 Öğrenci bilgileri.....	24
3.4.2.2 Öğrenci dosya bilgileri	24
3.4.2.3 Özel bilgiler	26
3.4.2.4 Nüfus bilgileri.....	27
3.4.2.5 Veli bilgileri	27
3.4.2.6 Baba bilgileri.....	27
3.4.2.7 Anne bilgileri.....	28
3.4.2.8 Kardeş bilgileri.....	28
3.4.2.9 Ayrılma işlemleri	29
3.4.2.10 Öğrenci işlemleri modülü ile ilgili diğer işler	29
3.4.3 Sınav işlemleri modülü	30
3.4.4 Yönetici modülü	30
3.5 E-Okul Veli Bilgilendirme Sistemi	31
3.6 E-Okul'un Faydaları.....	32
3.7 E-Okul Sistemi Kullanıcıları	33
3.8 E-Okul Yönetim Bilgi Sisteminin Kullanıcılarına Düşen Görevler veya Sorumluluklar	34
4. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	36
5. YÖNTEM	40
5.1 Araştırmanın Modeli	40
5.2 Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	40
5.3 Veri Toplama Aracı.....	40
5.4 Verilerin Toplanması	41
5.5 Verilerin İşlenmesi ve Çözümlemesi	41
6. BULGULAR	42
6.1 Araştırmaya Katılan Öğretmen ve Okul Yöneticilerine Ait Demografik Bilgiler	42
6.2 Araştırmaya Katılan Öğretmen ve Okul Yöneticilerine Ait "YBSEÖ" Ölçeği Puan Yorumu	44
6.3 Katılımcıların Görev Değişkenine Göre E-Okul Yapılandırılmış Görüşler Bölümü İçin Dağılımları	48
7. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	54
7.1 Sonuç.....	54
7.2 Öneriler	57
KAYNAKLAR	58
EKLER	61
ÖZGEÇMİŞ.....	66

KISALTMALAR

MEB :Milli Eğitim Bakanlığı
YBSEÖ :Yönetim Bilgi Sistemi Olarak E-okul Uygulamalarının Değerlendirilmesi Ölçeği

ÇİZELGE LİSTESİ

Sayfa

Çizelge 6.1: Cinsiyet Değişkenine Göre Yüzde Dağılımları	42
Çizelge 6.2: Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Yüzde Dağılımları.....	42
Çizelge 6.3: Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Yüzde Dağılımları.....	43
Çizelge 6.4: E Okul Sistemine Erişimde En Çok Tercih Edilen Mekan Değişkenine Göre Yüzde Dağılımları	43
Çizelge 6.5: “YBSEÖ” Puan Yorumu	44
Çizelge 6.6: “YBSEÖ” Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Yorumlanması	45
Çizelge 6.7: “YBSEÖ” Puanlarının Öğrenim Değişkenine Göre ANOVA testi sonucu	46
Çizelge 6.8: “YBSEÖ” Puanlarının Mesleki Kıdem Değişkenine Göre ANOVA testi sonucu.....	47
Çizelge 6.9: “YBSEÖ” Puanlarının E Okul Sistemine Erişimde En Çok Tercih Edilen Mekan Değişkenine Göre ANOVA testi sonucu	48
Çizelge 6.10: E-Okul sitesi içerisindeki menüler bölümünde okul içerisindeki kulüp çalışmalarına yönelik menülerinde olması gerekir.....	49
Çizelge 6.11: E-Okul yapısı içerisinde okul rehberlik çalışmalarına yönelik ayrı bir modül oluşturulması gerekir.....	49
Çizelge 6.12 : Yönetici ve diğer modüllerin kullanımı esnasında pratik bir site haritasının olması gereklidir.....	50
Çizelge 6.13: Sınıf içi rehberlik çalışmalarına yönelik ayrı alt menülerin olması gerekir.....	50
Çizelge 6.14: Rapor Listesi menüsünün içeriğinin şekil ve grafiklerle daha ayrıntılı tasarlanması gerekir.....	51
Çizelge 6.15: Öğretmen modülün de kulüp çalışmalarına yönelik ayrıntılı bir menü veya alt menülerin olması gereklidir.....	51
Çizelge 6.16: Öğrencilerin sosyal faaliyet adı altında okuduğu kitap listelerini oluştururken e-okul içerisinde öğretmenin oluşturacağı bir kitap isim havuzunun olması veri girişlerini kolaylaştırır.....	52
Çizelge 6.17: E-Okul açılış sayfasında her okulun kendi kurum kültürüne yönelikte bilgiler olmalıdır.....	52

E-OKUL SİSTEMİNİN İLKOKUL YÖNETİCİLERİ VE ÖĞRETMENLERİ TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ(PENDİK İLÇESİ)

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, e-okul uygulamalarının değerlendirilmesine yönelik okullardaki yöneticiler ve öğretmenlerin algılarını belirlemektir.

“E-Okul sisteminin ilkokul yöneticileri ve öğretmenleri tarafından değerlendirilmesi” adlı çalışmaya katılanlara yönelik anket ve ölçekler uygulanmıştır. Anket çalışmasındaki ölçek ve değişkenler ile yöneticilerin ve öğretmenlerin e-okul sistemi ile ilgili algıları test edilmiştir.

Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modellerinin içinden ise genel tarama modeli tercih edilmiştir.

Bu araştırmanın evrenini İstanbul ili Pendik İlçesinde 2014-2015 eğitim öğretim yılında devlet ilkokullarında görev yapan öğretmen ve yöneticilerden oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme, İstanbul ili Pendik ilçesinde bulunan okullarda görev yapan basit tesadüfî örnekleme yöntemi ile seçilen 230 öğretmen ve yöneticiyi kapsamaktadır.

Araştırmada veriler Polat (2011) tarafından hazırlanan “YBSEÖ” isimli veri toplama aracı ile toplanmıştır. Veri toplama aracı anketin devlet okullarından görev yapan öğretmen ve yöneticilere uygulanabilmesi için ilgili yerlerden resmi izin alınmıştır.

Okullarda görev yapan öğretmen ve yöneticilerin e-okul hakkındaki görüşlerinin ortaya çıkarılması amacıyla ortaya çıkan bu çalışmada kişisel bilgi anketi, “YBSEÖ” ve e okul yapılandırılmış görüşler formu kullanılmıştır.

Ölçme aracıyla toplanan veriler, bilgisayara aktarılarak araştırmanın amacına yönelik sorulara cevap olacak biçimde SPSS 16.0 programında çözümlenmiştir.

Yapılan çalışmada şu sonuçlar elde edilmiştir:

Katılımcıların görüşünün kurum işlemleri ve öğrenci işlemleri için “Yeterli”, Karne dönemi işlemleri ve genel toplamda orta düzeyde yeterli olduğu görülmüştür.

Katılımcıların YBSEÖ ve alt faktörleri puanları incelendiğinde cinsiyet, öğrenim durumu, mesleki kıdem ve e okula bağlandıkları mekân itibari anlamı düzeyde bir farkın olmadığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: E-Okul, Eğitim, Okul

EVALUATION OF E SCHOOL SYSTEM BY SCHOOL

MASTERS AND TEACHER

ABSTRACT

The purpose of this research is to determine the perception of the teachers and school masters intended to evaluate e-school applications.

A survey and scale factors have been applied to participants to the research named "Evaluation of E School system by school masters". The scale factors and variables involved in the survey have been used to test the masters as well as their perception regarding e-school system.

Screening model has been used in this research. Among the screening models, general screening model has been preferred.

The population of this research is composed of teachers and school masters working at public primary schools in the prefecture of Istanbul, district of Pendik during the academic year of 2014-2015. The sample of the research involves 230 teachers and school masters selected with simple random sampling method among those working at schools found in the prefecture of Istanbul and district of Pendik.

The data involved in the research have been gathered through data collection tool named "YBSEÖ scale" prepared by Polat (2011). The relevant permission have been acquired from the relevant authorities in order to apply data collection tool survey to teachers and school masters working at public schools.

In this research conducted in order to expose the opinions of teaches and masters working at public schools about e-school, we have used personal information survey as well as "YBSEÖ scale and e-school structured opinions form.

Data gathered through measuring instrument are then transferred to electronic environment and analyzed in the program SPSS 16.0 as reply to questions asked in the scope of this survey purpose.

The following results have been obtained in this research:

It is seen that according to participants' opinion Institution transaction and student transaction the system is "Enough", whereas for school report period transactions and in general it is at intermediate level.

When YBSEÖ scale and sub-factors points given by participants, it is seen that there is no significant difference in their opinion according to the sex, educational background, professional seniority and location where e-school is attached.

Key words: *E-School, Education, School*

1. GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Yeni Kamu hizmeti anlayışı; açıklık, hesap verilebilirlik, vatandaş odaklılık ilkelerini de beraberinde getirmiştir. Teknolojik gelişmeler kurumların bu ilkeleri uygulamaları için uygun zeminler de yaratmış ve yaratmaya devam etmektedir. Hiç şüphesiz tüm kamu kurumlarında her geçen gün daha işlevsel ve etkin bir yapı şeklinde var olan e-devlet uygulamaları sözü edilen bu zeminin en somut göstergesidir. “Sunulan hizmetleri alan vatandaşlar, devletlerin hizmet için var olduğunu, yapılan her hizmetin kararlaştırılıp planlanarak uygulanması ile ilgili her aşamada demokratik yolların kullanılarak katılmalarının önemli bir sorumluluk olduğu bilincine varmaya başlamışlardır. Vatandaşın bu bilinci arttıkça beklentileri de artmakta vatandaşın aldığı kamu hizmetleri ile ilgili memnuniyet düzeylerinin yükseltilmesi için her devlet elektronik altyapısını oluşturmaktadır. Devletler interneti yaygınlaştırıp bilgisayar okuryazarlığını artırmak suretiyle bilgi toplumunun ihtiyaçlarını gözeten ve bilgi toplumu olmayı teşvik eden stratejiler geliştirmekte, bu stratejiler doğrultusunda yeni projeler üretmektedirler” (Meydanlı, 2010:1).

“E-Devlet, ülkemizde son zamanlarda oldukça önem verilen bir alan olmuştur. Devlet kurumları; özel sektör kuruluşları ile sivil toplum kuruluşları ile beraber belki de onlardan daha hızlı bir şekilde e- dönüşüme uyum sağlamıştır. En ücra köşedeki bir okula kadar kamu kurum ve kuruluşlarının hemen hemen hepsi web siteleri düzenlemektedir. Gerek özel gerek devlet üniversiteleri de web sayfaları düzenlemekle beraber lisans ve yüksek lisans işlemlerinde de internet tabanlı uygulamalara yer vermektedir. Özel sektör kuruluşları da, muhasebe ile ilgili iş ve işlemler ile vergi ve sosyal güvenliğe dair işlemlerinde e-Devlet hizmetlerinden mümkün olduğu ölçüde yararlanmakta, şirketler tüm yapılandırmalarını ve insan kaynağı politikalarını da bunu gözeterek oluşturmaktadırlar. Basın yayın kuruluşları da artık internet ve e-Devletle ilgili haber ve yorumlara daha fazla ilgi duymakta ve yeni uygulamaların insanlara yararlı olacağını düşünmektedirler” (Çoban, 2006:3).

“Günümüzde özellikle ticaret ve eğitimle ilgili olan birçok kavram, internet ortamına uyum sağlaması sürecinde başına elektronik kelimesinin ilk harfi olan “e-” ekini

almaktadır. Hantal bürokratik sistem, e-devlet uygulamalarıyla organlarının tümünü elektronik ortama taşımaya çalışmaktadır. E- devlet uygulamaları öncelikle finans ve ticaret sektöründe hızla yayılmıştır” (Gökdaş İ, Kayri M, 2005: 2). Geleneksel kamu yönetimini büyük ölçüde dönüştüren e-devlet sistemi ülkemizde adeta yeni kamu yönetiminin bir simgesi durumuna gelmiştir.

“E-Devlet ile vatandaşlar, kendilerini ilgilendiren birçok kamu bilgisine kolaylıkla erişme imkânına sahip olmakta ve bireylerin yaşantıları olumlu yönde etkilenmektedir. Ayrıca vatandaşlar, devlet kurumlarında gerçekleştirilen toplumsal süreçlere etkin olarak katılma imkânına kavuşmaktadırlar. Bu da, devlet kademelerinde daha demokratik bir ortamın oluşmasına katkı sağlamaktadır. Denetim mekanizmasının da daha güçlü bir yapıya ulaşması bu demokratikleşme sürecinin oluşmasını sağlayan önemli bir etkidir. Bu durum ülkemizde birçok devlet kurumunun e-Devlet uygulamalarına geçişine neden olmuştur” (Kızılboğa, 2010: 3).

E-devlet uygulamalarının Milli Eğitim Bakanlığına yansımaları e-okul projesi ile olmuştur. Bu proje Bakanlığın tarihindeki en önemli projelerden biri olarak kabul edilebilir. İlk ortaya çıktığında kimi kullanıcıların başarısından şüphe duyarak temkinli yaklaştıkları bu proje bugün Bakanlığın gerçekleştirdiği en başarılı proje haline gelmiştir. E-okul projesi fikri 2005 yılında ortaya çıkmış aynı yıl kurgusu yapıp İlgili Bakanlık Makamı onayı ile çalışmalarına başlamıştır. Bu sistem öğrenci kayıtlarının internet yoluyla alınması imkânını sunarken; veliler de böylece öğrencilerin devam ve devamsızlık durumlarını, karne notları gibi verilerini izleyebilmektedirler. Bu şekilde kurumlarımıza da iş ve işlemlerini hantal bürokratik yapının zorlaştırıcı ve biktirici etkisinden uzak olarak hızlı bir şekilde yerine getirebilme olanağı sunulmaktadır.

“E-Okul Sistemine geçilerek resmi ya da özel bütün okul öncesi, ilköğretim ve orta öğretim kurumlarında standart bir yapı oluşturulmuştur. Oluşturulan bu yapı ile uygulamada birlik sağlanarak yapılan hatalar önemli ölçüde azalmış, ders çizelgesi oluşturulması, diplomaların ve karnelerin düzenlenmesi gibi birçok alanda standardizasyon sağlanarak da kırtasiyecilik neredeyse ortadan kaldırılmıştır. Bu sayede Ortaöğretime Geçiş Sistemi için altyapı da oluşturularak elektronik ortamın getirdiği avantajlar çok daha etkin ve verimli bir şekilde kullanılmıştır” (Gültekin, 2007: 32) .

Eğitime farklı bir bakış açısı kazandıran e-okul uygulamalarının tam olarak uygulanmasıyla birlikte okullarımız maddi açıdan olduğu gibi zaman açısından ve emek açısından da çok büyük bir rahatlama içerisine girmiştir. İnsan hatasından kaynaklanan sıkıntıların da bu sayede en aza indirildiğini de söylemek gerekir. “Millî Eğitim Bakanlığı ayrıca 25 Ocak 2008 tarihinde “Veli Bilgilendirme Sistemi”ni

kullanıcıların hizmetine açmıştır. Bu sistem sayesinde veliler öğrencilerinin ders notlarını, devamsızlık bilgilerini, haftalık ders programlarını, aldıkları belgeleri, okudukları kitapları, davranış notlarını ve okulun duyurularını takip edebilmektedir” (Özkan, 2011: 13).

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, e-okul uygulamalarının değerlendirilmesine yönelik okullardaki yöneticiler ve öğretmenlerin algılarını belirlemektir. Bu amaca ulaşabilmek için şu sorulara yanıt aranacaktır;

- İlköğretim kurumlarında görev yapan yöneticilerin ve öğretmenlerin e-okul sisteminde var olan uygulamalara ilişkin algıları nelerdir?
- İlköğretim kurumlarında görev yapan yöneticilerin ve öğretmenlerin e-okul sisteminde var olan uygulamalara ilişkin algıları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- E-okul sisteminde var olan uygulamalara ilişkin yönetici ve öğretmenlerin algıları: cinsiyete, öğrenim düzeyine ve mesleki kıdeme göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- Yönetici ve öğretmenlerin e-okul sistemindeki uygulamalara ilişkin algıları internete erişim mekânları açısından anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

1.3. Sayıtlar

- Bu çalışma kapsamındaki katılımcıların görüşlerini objektif olarak ortaya koyacakları,
- Araştırmaya katılacak olan katılımcıların veri toplama aracına içten yanıtlar verecekleri var sayılmaktadır.

1.4. Sınırlılıklar

- Bu araştırma İstanbul'un Pendik İlçesinde görev yapan yöneticilerin ve öğretmenlerin görüşleri ile sınırlıdır.
- Araştırmada elde edilecek bulgular, araştırma aracı olarak kullanılan ölçek verileri ile sınırlıdır.

2. E-DEVLET

2.1 E-Devlet Kavramı ve Kapsamı

İnternet teknolojisinin kazandırdığı en önemli kavramlardan birisi hiç şüphesiz e-devlet kavramıdır. Elektronik devlet teriminin bir bakıma kısaltılması diyebileceğimiz bu kavram çeşitli şekillerde tanımlanabilmektedir. En yaygın olarak bilinen ve herkes tarafından algılanan biçimiyle e-devlet, devletin hizmetlerinin elektronik ortamda verilmesidir.

“Means ve Schneider, e-devlet tanımını yaparken, örgütlerin bilgi ve hizmetlerinin üreticileri ve tüketicileri arasında bilgi ve iletişim teknolojileri aracılığı ile kurulan ve devam ettirilen ilişkiler olduğunu belirtmektedir. Brown ve Brudney ise, e-devleti, kamu alanındaki bilgi ve hizmetlere erişilerek bu bilgi ile hizmetlerin çok daha etkili bir şekilde sunulabilmesi için teknolojinin ve özellikle de internet destekli elektronik uygulamaların kullanılması olarak tanımlamaktadır. Bu durumda e-devlet uygulamaları devletten vatandaşa , devletten devlete ,ya da devletten özel sektöre olmak üzere üç sınıfa ayrılmaktadır” (Gültekin, 2007:32) .

Türkiye Bilişim Şurasının sonuç raporunda e-devlet, “devletin vatandaşlara karşı yerine getirmek zorunda olduğu görev ve hizmetlerle vatandaşların devlete karşı olan sorumluluklarının karşılıklı olarak elektronik ortamlarda kesinti olmadan ve güvenli olarak yürütülmesi” olarak tanımlanmıştır.

E-devlet ağı bürokratik yapıyı ve kamu yönetiminin işletiş mantığını kökünden değiştirmektedir. Bu ağ sayesinde Devlet; hem kendi içine, hem vatandaşına hem de özel sektöre daha hesaplı, daha hızlı, daha az bürokratik ve daha kaliteli hizmet vermektedir. E-devlet, ilk bakışta kamu hizmetlerinin elektronik ortama aktarılması çalışmaları gibi görünse de daha derin bir gözle bakıldığında devletlerin elektronikleşme çabasında, bilgi ve iletişim teknolojilerinin gerçekte birer araç niteliği taşıdığı açıktır. E-devlet uygulamalarında asıl hedef, bilgi işleme kapasitesi yükseltilmiş, acil kararlar alarak gereksinimleri çabucak karşılayabilen bir devlet yapısının meydana getirilmesidir. E-devlet yapılanmalarına bakıldığında bu durum net bir şekilde görülebilir. E-devlet uygulamaları ile kırtasiye harcamalarından önemli oranda tasarruf sağlanmış, kâğıt gerektiren; sağlık, vergi, nüfus ve gümrük işlemleri ile belediye hizmetleri gibi her çeşit işlem elektronik ortama aktarılmış ve bu sayede

her çeşit analiz yapabilme imkânı doğmuştur. İstatistikî çalışmaların da daha kolay yapılabileceği doğal bir ortam oluşmuştur.

2.2 E-Devlet Dönüşümünü Hazırlayan Faktörler

Hızla gelişen bilgi çağının belki de en önemli özelliği bilgilerin sürekli güncellenmesi ihtiyacıdır. Bu ihtiyacın doğurduğu teknolojilerin en önemlisi de elektronik ağ sistemleridir. “E-devlet yapılanması belli dinamiklerin ortaya çıkardığı bir ihtiyaçtır. Toplum, bilgi ve iletişim teknolojileri ile belli bir düzeye erişince teknolojinin yarattığı olanakların devlet yönetimi alanında da kullanılması ihtiyacı kendini göstermiştir. Bu ihtiyaç neticesinde e-devlet yapılanması süreci gelişmiştir. Bu süreci hazırlayan etkenler; dış dönüşümü sağlayan ve iç dönüşümü sağlayan etkenler olarak ikiye ayrılabilir” (Gültekin, 2007: 36) .

Bilimsel gelişmeler, yapılan icatlar ve küreselleşmenin e-devlet dönüşümünü hazırlayan dış etkenler olarak sayılması mümkündür. Hızla gelişen ve globalleşen dünyada bilginin de hızla değişmesi bilgi toplumu kavramında da bazı değişiklikler getirmiş bilgiyi doğrudan öğrenmeden çok bilgiye ulaşma yollarını öğrenmeyi gerekli kılmıştır. “Bilginin zamanla hızını ve kapasitesini artırması, bilginin sayısız kaynaktan doğmasına imkân vermekte, dünyanın dört bir tarafına yayılmasını sağlamaktadır. Ekonomik, sosyal ve siyasi alanda meydana gelen bu gelişmeler birçok yapıyı da etkilemektedir. Teknolojik sürecin ve dönüşümün bir sonucu olarak ortaya çıkan küreselleşme, her alanda yeniden yapılanmaların önünü açmaktadır” (Gültekin, 2007:37).

E-devlet dönüşümünü hazırlayan iç etkenler de, devletin artan harcamaları ve hantal bürokratik yapı şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Bilgi iletişim teknolojilerinin kullanılmasının en önemli sonucu hiç şüphesiz maliyetlerde yaşanan düşüşlerdir. Artan nüfusun getirdiği ilave maliyetler devleti daha ekonomik yönetim arayışlarına itmiştir.

Devletin bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanma, verimlilik elde ederek maliyetleri asgariye indirgeme arayışı e-devlet sistemine girmeyi tetiklemiştir. Ancak belki de bu tetiklemede en önemli etken hantal bürokratik yapının işleyişinde ortaya çıkan maddi ve manevi sıkıntılardır. Bürokratik yapıda var olagelen çıkar ilişkileri de devletin işleyişini her zaman olumsuz yönde etkilemiştir. “Bu amaçla insan faktörünü mümkün olduğunca azaltacak ve çalışmayanı bünyesinde barındırmayacak bir çözüme gidilmesi kaçınılmaz hale gelmiştir” (Gültekin, 2007: 38).

Elbette tüm bu faktörlerin yanında en önemlisi yeni kamu hizmeti anlayışının getirdiği yaklaşımlardır. Yeni yönetim anlayışının en önemli özellikleri olan hesap verebilir,

saydam ve katılımcı yönetim anlayışının geldiği yol kaçınılmaz olarak e-devlet uygulamaları olmuştur.

2.3 Kamusal Bir Hizmet Olarak E-Devlet

E-devlet uygulamaların çeşitliliği arttıkça kamu hizmetleri de daha kolay, daha işlevsel ve daha pratik hale gelmektedir. Bir makama her hangi bir kamusal problemin çözümü için yapılacak başvuru ve problemin çözümü ile ilgili süreç günleri hatta ayları kapsarken e-devlet uygulamaları ile bu süreç bazen dakikalarla ifade edilmektedir. “Devlet dairelerinde uzun kuyruklarda bekleyerek bazen günler süren uygulamaları yapmak mecburiyetinde kalmayan vatandaşlar, bu işlemlerin hepsini elektronik ortamda kısa sürede yapıp zamanı daha verimli ve etkili kullanabilmektedirler” (Gültekin, 2007:39).

E-devlet uygulamalarındaki başarı arttıkça hizmet kalitesi de artmaktadır. İşlerinin kısa sürede halledildiğini gören vatandaşın gözündeki hantal devlet algısı yerini hesap veren, kolay ulaşılabilen devlet algısına bırakmaktadır. Bu durum da şüpheleri yok etmekte vatandaşın devlete olan güvenini artırmaktadır. Halkın çoğunlukla devlet hizmetlerinden yakındığı aksaklıklara son veren E-devlet ile işsizlik sigortası, sosyal güvenlik, sosyal yardım, vergi, tapu, nüfus, sağlık, gümrük, adli sicil hizmetleri kolaylıkla sağlanabilmektedir. Bu da günlük yaşayışı büyük ölçüde kolaylaştırmaktadır. Elektronik oylama, internetteki forumlar v.b. uygulamalar ile halkın görüşleri alınabilmekte ve kamusal sorunlar etkileşimli olarak tartışılabilmektedir. Bu sayede daha demokratik ve daha açık bir devlet yapılanmasını tesis etmek mümkün olurken yeni kamu hizmetinin en önemli kavramlarından “yönetişim” kavramının da daha kolay bir şekilde uygulanmasına zemin hazırlanmaktadır. “E-Devlet; kamu yönetimi içinde olması gereken vatandaş-odaklılık anlayışına katkıda bulunabilecektir. E-Devlet ile vatandaşlar, kamu kurum ve kuruluşlarına yakınlaşabileceklerdir” (Çoban, 2006: 15) .

Ülke ekonomisi de vatandaşların ve kurumların internet üzerinden işlemlerini gerçekleştirebilmesi nedeniyle zaman ve mekân anlamında büyük avantaj sağlayarak maddi olarak önemli kazançlar sağlamaktadır. Mesai saati sınırını, evrak getir-götür süreçlerini en aza indiren uygulamalar ile rüşvet ve yolsuzlukların önüne geçmek için de fırsat yaratılmaktadır. “E-devlet ile devlete eşit uzaklıkta yer alan vatandaşlar için devlet hizmetlerinden yararlanabilme açısından da önemli bir fırsat eşitliği sağlanmaktadır” (Gültekin, 2007: 40).

“E-Devlet işlemlerinde din, dil, ırk, cinsiyet ve sınıf ayrımcılığı görülmeyeceğinden, insan hakları ve demokrasi alanlarında iyileşmeler sağlanacağı, engellilerin de e-

Devlet sayesinde devlet hizmetlerinden yararlanması üst seviyede olabilecektir. Engelli insanlar, e-Devlet projesi ile kamu kurumlarına gitmeden evlerinden hizmet alabilecektir. Bu durum, çağdaş değerler ve eşitlik açısından son derece önemlidir” (Çoban, 2006: 16).

E-devlet uygulamalarına bakıldığında bu uygulamalarda rol alan aktörler açısından üç ana sınıflama yapmak mümkündür. Vatandaşla devlet arasındaki ilişkiler, devlet ile özel sektör arasındaki ilişkiler ve devletin kendi içindeki kurumları arasında olan ilişkiler olarak ayrılabilir. Bu sınıflandırmada şüphesiz en önemli bölüm vatandaşla devlet arasındaki ilişkileri kapsamaktadır. Vatandaşla devlet arasındaki etkileşim doğumla başlayıp ölene kadar sürmektedir. Nüfus cüzdanı çıkartılması ile başlayan etkileşim süreci, vergi ve fatura ödemeleri, askerlik, evlilik, ehliyet ve pasaport, sosyal güvenlik, eğitim, sigorta ve sağlık hizmetleri, emeklilik gibi işlemlerle sürmekte cenaze işlemleri ile sona ermektedir. Özel sektörde faaliyet gösteren her hangi bir işletme de vatandaş gibi kuruluşundan itibaren sürekli devletle etkileşim içerisinde. İşyeri açma kapama, sosyal güvenlik, vergi, ruhsat, gibi işlemler süreklilik arz etmekte ve e-devlet sisteminin önemi ve gereğini artırmaktadır. Devletin kendi içindeki kurumları da birbirleriyle etkileşim içerisinde faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu faaliyetler e-devlet sayesinde daha hızlı ve daha ekonomik bir şekilde gerçekleşmektedir. Özellikle Milli Eğitim Bakanlığı sistemi içerisinde yer alan ve hızla yaygınlaşan DYS (Doküman Yönetim Sistemi) buna en güzel örnek olarak gösterilebilir.

“E-devlet uygulamalarının yerleşmesi ile kamusal hizmetlerde hızlilik ve verimlilik sağlanmış, vatandaşın devlete olan güveni artarak rüşvet ve yolsuzluk gibi birtakım olumsuzluklar da önemli ölçüde azaltılmıştır. Bu önemli dönüşüm aslında, bilgi toplumu ve bilgi ekonomisi anlayışı ile global dünya ile rekabet etmek isteyen her devlet için bir zorunluluktur” (Gültekin, 2007: 41).

2.4 E-Devletin Klasik Devlet Anlayışından Farklılıkları

Geleneksel yönetim anlayışı daha çok bürokrasiyi merkeze alan, kırtasiyeci bir yaklaşımı temsil etmektedir. Günümüzde klasik bürokratik örgütlenme modelinin katı merkezîyetçi yapısından çok esnek, katılımı sağlayan, çalışanlarına güvenip onlara yetki veren, verimliliği ve etkinliği önceleyen, yüksek performansı öngören, kaliteyi ihmal etmeden sonuçlara ulaşmayı amaçlayan yeni bir kamu yönetimine doğru çevrilen bir anlayış hâkim olmaktadır (Çetinkaya, 2010: 74).

E-devlet uygulamaları geleneksel yönetim sistemindeki aksaklıkların çoğunu ortadan kaldıran bir yapıyı egemen kılmaktadır. Öncelikle bu uygulamalar yapının çok daha demokratik olmasının önünü açmaktadır. Geleneksel devlet düzeninde yönetim

sürecine pek katkıda bulunamayan daha çok izleyici durumda olan vatandaşlar E-devletin ortaya çıkardığı zemini kullanarak bilgi toplumunun katılımcı demokrasi anlayışıyla daha aktif bir konuma gelmekte ve sürekli etkileşim halinde bulunmakta, geri beslemeler alarak süreci düzenlemektedir.

Geleneksel yönetim anlayışının en önemli dezavantajı olan hantal bürokratik yapı ve kırtasiyeciliğin yarattığı büyük mali külfet e-devlet uygulamaları ile en aza indirilmektedir. “Geleneksel devlet düzeninde hâkim olan hiyerarşik dikey yapılanma, bilgi ve iletişim teknolojilerinin de katkısıyla yatay bir hal almakta, hiyerarşik yapı ortadan kalkmaktadır. Bu, modern yönetim anlayışının da temelini teşkil etmekte ve toplam kalite yönetiminin uygulanmasına ortam sağlamaktadır” (Gültekin, 2007: 43). E-devlet ile insan kaynağı zihinsel süreçlerde kullanılmakta, böylece ekonomik değer artışı sağlanabilmektedir. “Geleneksel devletin önemli sorunlarından birisi de denetim mekanizmasıdır. İnsana bağlı olarak yürütülen denetim mekanizması daha çok öznel bir nitelik taşıdığından kişisel tutumlar denetim sürecini etkileyebilmektedir. E-devlet ile elektronikleşen sistemlerde, elektronik ortamda tutulan kayıtlar hem güvenli veri içermekte hem de denetim açısından kolaylık ve açıklık sağlamaktadır. Geleneksel devletin sunduğu, kişisel özellikleri göz ardı ederek herkese tek tip verilen hizmet, e-devlet yapılanması ile kişiye özel, etkileşimli hizmet yapısına bürünmektedir. Böylece hizmette verimlilik de sağlanmaktadır ” (Gültekin, 2007: 43).

2.5 E- Devletin Amaç ve Faydaları

Kamu hizmetlerinin sunulması için e-devlet uygulamalarına geçilmesiyle; maliyetlerin önemli ölçüde düşmesi, hizmetlerde hız ve verimliliğin sağlanması, açıklık ve şeffaflık ilkelerine işlerlik kazandırılması, hesap verilebilirliğin artırılması, bilgilerin saklanması, kullanılması ile bilgiye ulaşımın kolaylaşması gibi birçok önemli avantaj sağlanmıştır(Çetinkaya, 2010: 75).

E-Devlet aslında yeni kamu yönetimi anlayışının teknolojiden yararlanarak ortaya koyduğu bir oluşumdur. Yeni kamu hizmetinin en önemli unsurları olan vatandaş odaklı yönetim, yönetişim, açıklık, şeffaflık gibi kavramların ete kemiğe bürünmesi e-devlet ile daha kolay sağlanır. E-devlet olmadan bu gibi unsurların hayata geçirilmesi hem daha çok zaman alır, hem de daha maliyetli olur. E-devlet bu anlamda demokrasinin gelişimine de önemli oranda katkı sağlar. Verimlilik artışı konusunda yönetime büyük bir ivme kazandıran e –devlet aynı zamanda daha etkili ve etkin bir hizmet sunumu sağlar. Zaten e-okul uygulamalarına geçilmesindeki en önemli amaç, artık kamu hizmetlerinin klasik anlayışla sunumunun mümkün olmadığı gerçeğinden

hareketle çağın getirilerinin her alanda olduğu gibi kamusal alanda da faydalanılması gerekliliğidir.

E-devlete geçilmesi ve uygulamaların yaygınlaştırılmasında öne çıkan amcalara bakıldığında; kamusal hizmetleri daha yaygın ve erişilebilir hale getirmek, yeni kamu hizmeti anlayışının önemli unsurlarından katılımcılığın önünü açmak, kamunun daha etkin ve verimli çalışmasını sağlamak, kamu kurumları ve kullanıcıları arasında daha etkin bir iletişim ve koordinasyon tesis etmek, zaman ve mali tasarruf sağlamak, her ortamda günün yirmi dört saatinde devlete ulaşabilmeyi mümkün kılmak gibi unsurlar göze çarpar.

Başarılı bir e-devlet modeli ülkenin kalkınmasından, katılımcı demokrasinin güçlenmesine kadar sayısız fayda sağlar. “E- devlet, vatandaşların bilgiye her yerde, her zaman kolay ve hızlı bir şekilde ulaşmalarına, bilgiyi kendi ihtiyaçları doğrultusunda kullanmalarına, ülke yönetimine aktif katılmalarına ve devlete karşı olumlu bir bakış açısına sahip olmalarına neden olacaktır. e-Devletin, kamu personeli için klasik yönetimlerle bilgi edinmeyi azaltması, kamu personelinin yönetici ve dış kurumlarla iletişimde etkin ve hızlı olmalarına sağlayacak bunun bir sonucu olarak da personelde memnuniyet artacaktır” (Turan, 2010:40).

2.6 E- Devletin Güçlü ve Zayıf Yönleri

“E-Devlet anlayışının hizmetlere erişiminin kolaylaşması, bilgiye ulaşılmasında kolaylık sağlaması, çok daha ucuza hizmet mal edilmesi, kırtasiyeciliğin azalması, bilgisayar kullanımının artması, yönetimde şeffaflığın ve saydamlığı sağlanması, vatandaş odaklı bir yönetim anlayışını oluşturulması gibi sağladığı pek çok faydadan söz edilebilir” (Çetinkaya, 2010: 75). E-okulun bu güçlü yönleri onun daha çok yaygınlaşması ve kullanımının artması konusunda tetikleyici olmuş, özellikle faydaları hissedildikçe kullanım alanları genişlemiştir.

E-devletin şüphesiz bir takım zayıf yönlerinin de bilinmesi ve bu yönlerin de güçlendirilmesi için çalışmalar yapılması gerekmektedir. E-devletin en başta gelen zayıf yönü güvenlik sorunlarıdır. Bilgi ve ağ güvenliği konusunda hala ciddi ölçüde tereddütler bulunmaktadır. Ağ ortamında ortaya çıkabilecek açıklar önemli güvenlik sorunlarına yol açabilir.

E-devlet projesinin hayata geçirilmesi için bilgiye mümkün olduğunca hızlı erişim sağlanması ve yaşam standartlarının belli bir seviyeye getirilerek kültürel yaşamdan gerekli payın alınabilmesi önemlidir. Bu nedenle ülkemizin en ücra noktalarına kadar giden bir iletişim altyapısının oluşturulması gerekmektedir (Meydanlı, 2010: 37). Çoğu alanda bir sorun olan altyapı sorunu e-devlet alanında da önemli bir sorun olarak

karşımıza çıkmaktadır. Günümüzün bilgi çağında bilgi toplumunu oluşturabilmek için kolay ulaşılan, ucuz bir internet ve gelişmiş bir iletişim altyapısı gerekmektedir.

E-devlet uygulamaları için henüz yeterli hukuki çerçevenin olmaması, kamu internet sitelerinin interaktif hizmetlere çok fazla yer vermemesi e-devlet için zayıf yön olarak görülebilir. E- devletten beklenen verimin sağlanabilmesi için özellikle interaktif uygulamaların daha çok yaygınlaşması gerekmektedir.

Fayda ve maliyet verilerinin bulunmayışı, gerçekleştirilmiş fayda/maliyet oranlarının tutarlı olarak ölçülemeyişi, geri dönüşümün görülmesinin güçleştirmektedir. Bu durum da sağlıklı bir analiz-değerlendirme imkânı konusunda sıkıntılar doğurmaktadır.

2.7 E- Devletin Bazı Uygulama Alanları

Eğitim, sağlık, adalet, kültür, ulaşım v.b. olmak üzere devlet birçok alanda faaliyetlerini sürdürmektedir. E-devlet yapısı itibariyle sadece bir alana uygulanacak bir hizmet olamaz. “Türkiye’ye bakıldığında; e-Devlet, yalnızca bakanlıklara değil, müsteşarlıklar, yerel yönetimler, üniversiteler, sosyal güvenlik kuruluşları, meslek örgütleri, kısacası bütün kamu kurum ve kuruluşlarına, uygulanabilir. Hatta sosyal güvenlik kuruluşları tarafından uygulanan e-Devlet yapılanmasının, vatandaşların en çok memnun olduğu e-Devlet uygulamalarından biri olduğu söylenebilir” (Çoban,2006: 39).

E-devlet kullanım alanlarını günlük yaşam, uzaktan yönetim ve politik katılım olmak üzere üç ana başlık altında sıralamak mümkündür. Günlük yaşam ana başlığı altında; iş yaşamı, eğitim, sağlık, adalet, kültür, ulaşım, çevre gibi başlıklar sıralanabilir. Uzaktan yönetim ana başlığı altında; kamu hizmetleri, kamu kayıtları ve veri tabanları gibi başlıklar sıralanabilir. Politik katılım ana başlığı altında da kanuni düzenlemeler, meclis kayıtları, siyasi partilerin programları, görüş belgeleri, karar alma sürecinde hazırlanan belgeler gibi başlıklar e-devlet uygulama alanları arasında sıralanabilir.

Kamu kurum ve kuruluşları ile matbu formların doldurulması, e-dilekçe v.b. yollarla tek yönlü bir iletişim sağlanabileceği gibi çift yönlü iletişimi de barındıran hizmetler bulunmaktadır. On-line hizmetler, elektronik sistemler yardımıyla aynı anda ancak farklı yerlerde bulunan insanların, kurumların ve kuruluşların aynı şeyi bir şekilde paylaşmalarını anlatan e-devletle ilgili bir uygulamadır (Turan, 2010: 41).

3. E-OKUL UYGULAMALARI

E-Okul; okul yönetimiyle ilgili bir bilgi sistemi yazılımıdır. Milli Eğitim Bakanlığı E-Okul sistemini 2007 yılının Ocak ayında kullanıma açmıştır. Sistem, okula kaydolun bir öğrencinin mezun olmasına kadar olan tüm süreci içerir. Milli Eğitim Bakanlığı; tüm özel ve resmi anaokulu, ilkokul, ortaokul ve liselerde kayıtların, iş ve işlemlerin tamamen web ortamında, kolay ve güvenli bir şekilde yapılabilmesi için 2006 yılında e-okul sisteminin analizi, tasarımı ve altyapı çalışmalarına başlamıştır. Yapılan hazırlıklar neticesinde uygulamanın pilot çalışması 2006-2007 eğitim ve öğretim yılı başında Ankara, İstanbul, İzmir, Adana ve Eskişehir, illerinde başlatılmıştır. Uygulama ile bu şehirlerdeki ilköğretim kurumlarının birinci sınıfında eğitim gören öğrencilerin tüm bilgileri Milli Eğitim Bakanlığı'nın veri tabanına işlenmiştir.

Sistem bir sonraki eğitim ve öğretim yılı olan 2007-2008 eğitim ve öğretim yılı başından itibaren ise yurt genelindeki tüm okul öncesi ve ilköğretim okullarında uygulanmaya başlanmıştır. Okul öncesi ve ilköğretim kurumlarında okuyan bütün öğrencilerle ilgili işlemlerinin elektronik olarak yapılmaya başlanmasıyla beraber, öğrencilere ait; kimlik, adres, not bilgileri, puan, devam ve devamsızlık, öğretmen davranış puanları, okuduğu kitaplar, duyurular gibi bütün bilgilerin yer aldığı geniş bir veri tabanı oluşturulmuştur. E-Okul Sistemi tüm ilköğretim okullarında uygulama birliği sağlamış böylece uygulamalardan kaynaklanan hatalar giderilerek ders çizelgelerinin yapılmasından, karnelerin ve diplomaların düzenlenmesine kadar her alanda standart bir yapıya geçilmiştir. Daha önce kurumlar tarafından özel yazılım firmalarına yaptırılan bu iş ve işlemler devlet gözetim ve denetimine geçmiş, bu anlamda mali olarak da kurumlarda var olan yük önemli ölçüde hafifletilmiştir.

E-Okul Sisteminin ortaöğretim öğrencilerine yönelik bileşeni ise Ocak 2009 tarihinde hizmete girmiş ve karneler elektronik ortamdan verilmeye başlanmıştır. Bu tarihten itibaren e-Okul, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ve özel tüm eğitim kurumlarını kapsayan büyük bir sisteme dönüşmüştür. E-okul sistemi uygulanmaya başladığı yıllardan itibaren sürekli güncellenmiş, uygulamada yaşanan sıkıntılar gözetilip yeni özellikler eklenerek gelişimini sürdürmüş ve sürdürmektedir.

3.1 E-Okulun Amacı

Öğrenci kayıtlarının elektronik ortamda yapılması sağlanarak velilere öğrencilere ilişkin devam ve devamsızlık bilgileri, derslerde aldıkları puanlar gibi verileri izleme olanağı sunmuş olan e-okul sistemi, okullarımıza da yaptıkları işlemleri bürokrasinin yavaşlığından sıyrılarak daha hızlı yerine getirme olanağı sunmuştur.

“E-Okul, merkez ve taşra teşkilatını oluşturan birimlerin birçok iş ve işlemlerini elektronik ortamda gerçekleştirmekte, gerçekleştirilmiş olan proje ve uygulamalarla kırtasiyecilikte azalma sağlamakta, zamandan tasarruf ederek iş ve işlemleri daha hızlı yapmakta, şeffaflığı getirmekte, istatistikî bilgilerin düzenli kaydını tutmaktadır” (Gültekin, 2010: 22).

“Bu sistemin amaçlarından en önemlisi hiç şüphesiz okulların iş yükünün, otomasyon işlemleri için harcadıkları masrafların ve harcadıkları zamanın azaltılması, böylece eğitim ve öğretim standartlarının yükseltilmesine daha çok kaynak ve zaman ayrılabilmesidir. Özel şirketlerin geliştirdikleri okul yönetim ve otomasyon programlarının kullanımının kalkması sonucunda okul ve öğrencilere ait büyük çapta verinin, üçüncü kişilerce muhafaza edilmesi yerine merkezde toplanması sağlanarak bir merkezden yönetilen güçlü bir veri tabanı oluşturulma imkânı sağlanmıştır. Ayrıca bu sistem aracılığıyla eğitim kurumlarının birbiriyle koordinasyonu daha kolay ve daha ucuz olarak yapılabilmektedir” (Turan, 2010: 91).

Sistem ile ayrıca; öğretmenlerin, yöneticilerin, veli ve öğrencilerin birbirleriyle devamlı haberleşmesine imkân sağlanması, okul ve öğrenci performanslarının da devamlı takip edilebileceği bir ortam oluşturulması böylece okul, ilçe ve il bazında başarı seviyesinin artırılması amaçlanmıştır.

Okula devam eden çocukların psikolojik, sosyal, sağlık gibi kişisel sorunların ve okulla ilgili başarısızlık, devamsızlık gibi problemlerin kolayca takip edilmesi ve gerekli durumlarda rehberlik servisine yönlendirilmelerinin yapılması amaçlanan sistem ile ayrıca Bakanlık, İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri tarafından okulların başarı durumları, öğrencilerin başarı istatistikleri çıkarılacak; öğrencilerin sağlık ve fiziksel gelişimleri izlenerek uygun spor dallarına yönlendirmeleri yapılacak ve sağlık sorunu yaşayan çocuklar için geç olmadan birtakım önlemlerin alınması mümkün olabilecektir.

Milli Eğitim Bakanlığı, e-okul uygulamaları neticesinde merkezde toplanan verileri kullanarak bu veriler üzerinde her türlü istatistikî analiz yapabilecek ve elde ettiği bilgileri, yetkileri çerçevesinde bünyesindeki dairelerle, okul yöneticileriyle, öğretmenlerle, öğrencilerle ve velilerle paylaşabilecek, bu verileri yapacağı stratejik planlar için bir kaynak olarak kullanabilecektir.

E-okul sistemiyle öğrencinin üniversiteye kadar olan tüm eğitim hayatının web ortamında kayıt altına alınması amaçlanmıştır. Bu durum, öğrencinin üniversiteye yönlendirilmesi için gerekli bilgi ve kaynak gereksinimi açısından da faydalı olabilmekte yönlendirmenin daha etkili ve verimli yapılmasına ön açmaktadır.

“Eğitimi okul hayatı ile sınırlamak yanlıştır. Eğitim, öğrencilerin okuldan sonraki hayatlarını da önemli ölçüde etkileyen bir süreç olarak görülmelidir. Daha mutlu bir hayat sürdürmek isteyenler, öncelikle iyi bir iş sahibi olmalıdırlar. Ancak okulu bitiren her öğrencinin iş sahibi olma garantisi yoktur. Kamu ve özel sektörde faaliyet gösteren kuruluşların öğrencilerle ve velileriyle sağlıklı iletişimini sağlayacak bir sistem henüz bulunmamaktadır. Öğrencilerin çoğu okurken; çalışma hayatıyla ilgili bir fikir geliştirememekte, kendisine okul sonrası ile ilgili bir hedef belirleyemeden mezun olmaktadır. Oysa ülkenin geleceğine talip olan öğrencilerimizin kendilerini tanıyarak, ilgi ve yetenekleri yönünde hayata hazırlanmaları çok önemlidir” (Turan, 2010: 91).

3.2 E-Kayıt

E-kayıt, e-okul sistemi içerisinde yer alan bir uygulamadır. İlköğretim Okulları için 5 ilde, 2006- 2007 öğretim yılı kayıt döneminde pilot uygulaması yapılmıştır. Geri dönüşlerin olumlu olması üzerine 2007-2008 eğitim ve öğretim yılında ülke genelindeki bütün resmi ve özel ilköğretim kurumlarında, resmi ve özel okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanması kararlaştırılmıştır.

Sistem ile ilköğretim kurumlarına yeni kayıt olacak öğrencilerin otomatik kaydı gerçekleştirilmekte bürokratik tüm işlemler ortadan kaldırılmaktadır. Uygulama, e-okul sistemi ile MERNİS (Merkezi Nüfus İdare Sistemi) ilişkilendirilmesi ve öğrencinin nüfus ile adres bilgilerinin e-okula aktarılması esasına dayanır. Kayıt takvimi çerçevesinde okul adres bölgesinde kayıtlı olan okul çağı öğrencilerinin kaydı e-okul sistemine otomatik olarak yapılır.

Bu sistem ile hangi okulun, bulunduğu civardaki hangi hanelerden öğrenci kabul edeceği belirlenmiştir. Sokak, cadde, apartman ve daire numarasına kadar tüm adreslerdeki öğrenciler bu sistem ile okullara kayıt olmaktadır. Yerleştirme sonuçlarına göre sorgulama yapıp sonuçlar öğrenilebilmektedir. Sistem ile kayıt sürecinde yaşanan tüm bürokratik belge, iş ve işlemler ortadan kaldırılmıştır. Aynı sistem kullanılarak sadece kayıtlar değil, öğrenci nakilleri de yapılabilmektedir. Böylece nakil süreci içerisinde kurumlar arasında yaşanan resmi yazışmalar, dosya istemeler ortadan kaldırılarak belki 1 ayı süren süreç 1 dakika içerisinde tamamlanmaktadır.

3.3 E-Okulun Kullanımı ile İlgili Genel Bilgiler

Sisteme girmek için ilgili okullar tarafından işlem yapılacak olan ekranlar internet tabanlı olduğu için bilgisayarda ekranındaki web tarayıcısı açılarak adres çubuğu satırına <http://e-okul.meb.gov.tr> yazılarak ekrana girilir. Giriş kodu, kullanıcı adı ve şifre yazılarak sisteme giriş gerçekleştirilir.

Bireysel kullanıcılarda genellikle kullanıcı adı kimlik numarasıdır. Kurumsal kullanıcılarda ise kullanıcı adı olarak kurum kodu girilir. Sistemde birbiriyle ilişkili konular birleştirilerek modüller oluşturulmuştur. Öğretmenlerin ve okul idarecilerin birlikte kullandığı başlıca modüller “Kurum İşlemleri” ve “Öğrenci İşlemleri”nden oluşmaktadır. E-Okul sisteminde sadece okul idarecilerinin kullandığı modüller ise “Sınav İşlemleri” ile “Yönetici İşlemleri” modülleridir.

3.3.1 Sayfaların genel yapısı

E-Okul modüllerindeki sayfaların yapıları sayfa başlığı, menü ve araç çubukları olmak üzere üç ana başlık altında toplanmaktadır.

3.3.1.1 Sayfa başlığı (header) özellikleri

Sayfa başlığı e okul ekranında sayfanın en üst bölümünde yer alan paneldir. Bu panelde sisteme ve kullanıcıya dair en temel bilgiler gösterilir. Kurumun adı, kullanıcı adı gibi bölümlerin yer aldığı panelde bir de bağlantı süresini gösteren sayaç bulunur. Kullanıcı buradan bağlantı süresini kontrol edebilir. Süre, 10 dakika olduğunda sistem otomatik olarak kendini kapatmakta sisteme girmek için yeniden kullanıcı adı ve şifre yazmak gerekmektedir. Bu özellik güvenlik açısından getirilmiştir.

E-Okul Veli Bilgilendirme Sisteminin sayfa başlığının yapısı, e-Okul Yönetim Bilgi Sisteminin sayfa başlığının yapısına benzemekle beraber biraz farklıdır. E-Okul Veli Bilgilendirme Sisteminin sayfa başlığı, e-Okul Yönetim Bilgi Sisteminin sayfa başlığı gibi sayfanın en üstünde yer almakta olup, sisteme ve sistemin kullanıcısı olan velinin öğrencisine dair temel bilgileri göstermektedir. Başlığın sol tarafında sırasıyla öğrencinin resmi, adı- soyadı ve öğrenim görmekte olduğu sınıf düzeyi yer almaktadır.

3.3.1.2 Menü özellikleri

E-okul menüsü sayfa başlığının altında sayfanın en solunda bulunan sütundur. Bu sütunda kullanıcının yetkilendirildiği modüller sıralanır. Modülü kullanarak yapabilecek işlemler, kullanım kolaylığı sağlamak için birbiriyle ilişkilendirilerek

gruplandırılmıştır. Grup başlıklarına tıklanıldığında o gruba ait sayfalar görüntülenir. Bir grup, bir ya da daha fazla sayfayı içerebilmektedir.

E-Okul Yönetim Bilgi Sistemi, Okul Öncesi Kurum İşlemleri, Okul Öncesi Öğrenci İşlemleri, İlkokul-Ortaokul Kurum İşlemleri, İlkokul-Ortaokul Öğrenci İşlemleri, Ortaöğretim E-kayıt, Ortaöğretim Kurum İşlemleri, Sınav İşlemleri, Yönetici Modülü ana modüllerinden oluşmakla beraber bunların dışında şifre değişikliği modülü, kullanıcı güvenlik açıklamaları, raporlar listesi ve e-Okul Kullanıcı Kılavuzu, e-okul iletişim bilgileri gibi sayfalar da menüde bulunmaktadır.

E-Okul Kullanıcı Kılavuzu, sistemi kullananlara önemli bilgiler sunmaktadır. Kullanıcı güvenlik açıklamaları sistemin kullanımı esnasında dikkat etmesi gereken hususları belirtirken raporlar listesi ise, sisteme içerisinde bulunan raporların bulunduğu modüle, ekrana ilişkin bilgilerin yanı sıra raporla ilgili açıklamalar da sunmaktadır.

Kurum İşlemleri Modülüne ilişkin menüde; Giriş Ekranı, Notlar ve Duyurular, Okul Bilgileri, Bilgi Giriş işlemleri, Şube İşlemleri, Kayıt İşlemleri, Resim İşlemleri, Devamsızlık İşlemleri, Ders İşlemleri, Not İşlemleri, Sosyal Faaliyetler, Taşınmaz Eğitim İşlemleri gibi gruplar yer almaktadır. Bunları dışında menüde eğitim öğretim döneminin seçilebileceği bir açılır liste yer almaktadır. Programa her girişte açılır listede otomatik olarak aktif dönemi görüntülenmektedir. Bu açılır listenin kullanılması suretiyle dönem seçilebilmekte ve daha önceki dönemlerde yapılan işlemler ve bilgiler görüntülenebilmektedir.

Daha çok kurumsal işlemlere ayrılan Kurum İşlemleri Modülü okul ve öğrenciyle ilgili iş ve işlemlerin yürütülmesine imkân hazırlar. Okula ait genel bilgilerin girilerek okulun öğretim biçiminin belirlenip sınıf ve şubelerin düzenlenmesi, öğrencilere ait fotoğraflarının eklenmesi, nakil iş ve işlemleri, sosyal faaliyetlerin belirlenmesi gibi iş ve işlemler bu bölümden yapılabilir.

Öğrenci Modülüne ilişkin menüde; Arama, Öğrenci Dosya Bilgileri, Öğrenci Not Bilgileri, Denklik ve Sınıf Yükseltme, Yaptırımlar, Öğrencinin Aldığı Belgeler grupları yer almaktadır. Bunları dışında menüde hızlı öğrenci arama alanı yer almaktadır. Görüntülenmek istenen öğrencinin TC Kimlik Numarası veya okul numarasından herhangi biri biliniyorsa bu alan kullanılarak öğrenci bulunabilir. Bu modül öğrenciyle ilgili tüm iş ve işlemlerin yürütüldüğü modüldür.

3.3.1.3 Araç çubuğu (toolbar) özellikleri

Araç çubuğu, sayfa başlığının hemen altında yer alır. Kaydetme, çıktı alma, yardım sayfasını görüntüleme gibi işlemler için kullanılan bir çubuktur. Bu çubuk üzerinde yukarıdaki işlemlerin yapılmasına olanak sağlayan butonların bir kısmı kullanıcının

yetkilerine göre aktif ya da pasif olabilmektedir. Örneğin kullanıcının bilgi üzerinde her hangi bir değişiklik yapma yetkisi yoksa sadece görüntüleme yetkisi varsa o zaman kaydet butonu pasif konumdadır. Araç çubuğunda; aktif olan yani işlem yapılabilen butonlar renkli, işlem yapılamayan butonlar ise renksiz görünür.

3.3.2 Genel işlemler

3.3.2.1 Listedeki seçim

Ekranda kayıtlar listelenmektedir. Bu kayıtlardan biri tıklandığında kayıt üzerinde işlem yapılabilecek sayfaya yönlendirilebilir. Bazı sayfalarda ise kayıt üzerinde işlem yapılabilecek panel, listenin üstünde bulunmaktadır. Her iki durumda da, listedeki kayıtlardan birisi, en soldaki sütunda bulunan butonla seçilebilir (Gültekin, 2010: 28).

3.4 Modüllerin Kullanımı

3.4.1 Kurum işlemleri modülü

Kurum İşlemleri Modülü, okul ve öğrenciye ait işlemleri yürütüldüğü ve denetlendiği modüldür. Her okulun kendi alanına göre giriş yapabildiği; Okul Öncesi Kurum İşlemleri, İlkokul-Ortaokul Kurum İşlemleri ve Ortaöğretim Kurum İşlemleri olarak menüde yer alır. Okula ait bilgilerin girilerek okulun öğretim şeklinin belirlenmesi, kayıtların yapılması, şube eklenmesi, ücretli derse giren öğretmenlerin bilgilerinin girilmesi, nakil gelen ve nakil giden öğrencilerin kaydının istenmesi yada gönderilmesi, devamsızlık işlemleri, ders programı, derse giren öğretmenlerin seçimi, sınav tarihleri ve notların girilmesi, okunan kitap bilgilerinin girilmesi gibi işlemler bu modül kullanılarak yapılabilecek işlemlerdir.

Eğitim-Öğretim Dönemi: Ekranın sol tarafında yer alan Kurum İşlemleri başlığı altındaki bölümdür. Buradan açılır ok kullanılarak e-okul sistemi başladığından beri olan tüm eğitim-öğretim dönemleri listelenebilir. İşlem yapılan eğitim-öğretim dönemi buradan seçilebilir. Sayfaya her girişte, sistem otomatik olarak mevcut dönemi ekrana getirecektir. Daha önceki dönemlerde yapılan işlemleri ekranda görüntüleyebilmek için bu açılır listeye kullanmak suretiyle dönem seçilebilir.

Giriş Ekranı: Giriş ekranı başlığına tıklandığında “notlar ve duyurular” ile “eski dönem ağırlıklı not ortalamaları” olmak üzere iki alt sayfaya ulaşılabilir. Notlar ve duyurular sayfasında Milli Eğitim Bakanlığınca yayınlanan duyurular yer aldığı gibi okul da kendi duyurularını bu sayfadan velilere ve öğrencilere ulaştırabilir. Eski dönem ağırlıklı not ortalamaları sayfasında ise önceki dönemlere ait not ortalamaları açılır oktan sınıf ve şube seçmek suretiyle görüntülenebilir.

3.4.1.1 Okul bilgileri

Bu grupta, okulla ilgili genel bilgiler girilebilir. Okulun öğretim şeklinin ikili mi yoksa normal mi olduğu da bu bölümden belirlenir.

Okul Bilgileri Güncelle: Okulla ilgili genel bilgilerin bulunduğu bu sayfada bilgilerin değiştirilmesi kullanıcıların yetkilerine bağlı olarak farklılık gösterebilir. Daha çok okulun adresi, e-posta, web sayfası, telefon, fax numaraları ile ilgili bilgiler değiştirilebilir özelliğindedir. Kurum kodu, kurum adı, kurum türü, ili, ilçesi, saymanlık kodu, yerleşim yeri, durumu (açık-kapalı) gibi bilgileri ise bakanlıkça girilen ve değiştirilemeyen bilgilerdir.

Öğretim Şekli Güncelle: Bu sayfada okulun öğretim şeklinin normal ya da ikili olduğu belirlenir. Eğitim-öğretimi tam gün yapan okullar için "normal öğretim" Eğitim-öğretimi sabah ve öğle olarak yapan okullar için "ikili öğretim" seçeneği seçilir. Ayrıca bu bölümde okulda özel eğitim şubeleri varsa onlar da seçilerek belirlenir.

Tahsis Durumu: Her hangi bir sebeple kendi binasını kullanmayıp başka kurumun binasını kullanan okullarla ilgili bilgiler binasını kullandığı kurumun e-okul sistemine girilerek "tahsis durumu" sayfasında belirtilir.

Bina Durumu: Bina ile ilgili olarak; bina durumu (devamlı-geçici), bina mülkiyeti (belediye, özel idare v.b.) kira durumu, ısınma durumu, yakıt türü, hizmete başlama tarihi, yüzölçümü gibi temel bilgilerin girildiği bölümdür.

Lojman Durumu: Lojmanla ilgili bilgilerin girildiği bölümdür.

Bina Kullanımı: Binada bulunan kullanım alanlarının ve sayılarının girildiği bölümdür. (Arşiv, atölye, öğretmenler odası, müdür odası, müdür yardımcısı odası, çok amaçlı salon sayısı, laboratuvar sayısı v.b.)

Anaokulu Tahmini Bütçe Tablosu: Tahmini bütçe bilgilerinin girildiği bu bölüm sadece müstakil anaokulları içindir.

Elektrik, Su, Yakacak Tüketimi: Bu sayfaya her yılın sonunda o yıla ait binanın elektrik, su ve doğalgaz tüketim miktarları yazılır.

3.4.1.2 Bilgi giriş işlemleri

Bu sekmede, öğrenciyle ilgili bilgilerin girileceği sayfalar vardır. Başlık altında yer alan sayfalarda günün ve şartların değişimine göre farklı sayfalar açılmakta, ya da bazı sayfalar kaldırılmaktadır. Örneğin Van depreminden sonra Van'dan gelen öğrenciler için "Van İlinden Gelen Misafir Öğrenci bilgileri" adıyla bir sayfa oluşturulmuştur.

Öğrenci Ekle: Bu bölümde e-okul sisteminde her hangi bir nedenle kaydı olmayan ancak MERNİS'te kaydı bulunan T.C. vatandaşı ya da yabancı uyruklu öğrencilerin kaydı yapılabilir. Sayfada eklenecek öğrencinin T.C. kimlik Numarası yazılarak butona basıldığında öğrencinin kimlik bilgileri otomatik olarak sisteme yansır. Öğrenci ders ve sınıf bilgileri de girilerek kayıt işlemi yapılır.

T.C. Kimlik No Değiştirme: Her hangi bir nedenle T.C. kimlik Numarası düzeltilecek olan öğrencilerin T.C. Kimlik No düzeltme işlemleri bu sayfa kullanılarak yapılır.

Sınıf Değişikliği Talep: Her hangi bir nedenle yanlış sınıfa kaydedilen ya da özellikle özel alt sınıf öğrencilerinden sınıf düzeyi değişen öğrencilerin sınıf düzeltme işlemleri bu sayfadan yapılmaktadır.

Öğrenci Duyuru İşlemleri: Kurum yönetimi tarafından öğrencilere ya da velilere yönelik yapılması istenen duyurular bu bölümden eklenerek sistemden yayımlanır.

Yatılı Öğrenci Bilgileri: Pansiyonlu okulların kullandığı pansiyonda kalan öğrencilerin bilgilerinin girildiği sayfadır.

Okul Sağlığı Değerlendirme Formu: Bu sayfada kurumun beyaz bayrak projesi ve beslenme dostu projesi ile ilgili kayıtları, ayrıca bazı işbirliği protokolleri çerçevesinde yapılan çalışmalara ait kayıtlar bulunmaktadır.

3.4.1.3 Şube işlemleri

Bu sekmede, okulda mevcut olan sınıfların şube oluşturma işlemleri ile okulda ders ücreti karşılığı görev yapan ya da kadrosu başka okulda olup da görevlendirme çalışan öğretmenler için bilgi girişi yapılabilir.

Şube Ekle: Okulda bulunan şubeler bu bölümden tanımlanabilmektedir. Her eğitim-öğretim dönemi başında tüm şubeler otomatik olarak kapalıdır. Her defasında şube tanımlamanın yapılması gerekmektedir. Bu sayfada yeni şube eklemesi de yapılabilir, ancak şube açmak ve kapatmak ilçe onayını gerektirir. "Şube İşlemleri" menüsüyle daha önce eklenmiş olan şube üzerinde çeşitli işlemler yapılabilmektedir.

Sayfaya girildiğinde sistemde kayıtlı şube bilgileri görülmektedir. Bu kısımda herhangi bir sınıfın bulunduğu satırın en solundaki butona tıklayarak şubelere ait bilgiler görüntülenebilir. Bu bilgiler görüntülenerek bilgiler üzerinde değişiklikler yapmak mümkündür. Bu bölümde şube silme işlemi yapılamamaktadır. Şube silme yetkisi İlçe

Milli Eğitim Müdürlüklerindedir. Ancak bu bölüm kullanılarak şube açık veya kapalı duruma getirilebilmektedir.

Ücretli Öğretmen Ekle: Okullarda kadrolu öğretmen yetersizliği ya da kadrolu öğretmenlerin her hangi bir nedenle izinde olmaları nedeniyle ders ücreti karşılığı öğretmenler çalıştırabilir. Normalde e-okula öğretmen bilgileri; Milli Eğitim Bakanlığının başka bir e-devlet uygulaması olan ve personel iş ve işlemlerinin yapıldığı MEBBİS sisteminden otomatik olarak alınmaktadır. Ancak ders ücreti karşılığı görevlendirilen öğretmenler kadrolu olmadıklarından MEBBİS'te kayıtlı değildirler. Bu öğretmenlerin e-okul sistemine manuel olarak eklenmesi gerekmektedir. “Ücretli Öğretmen Ekle” sayfası bu amaçla oluşturulmuştur. Bu sayfa kullanılarak okulda çalışan fakat MEBBİS’ te kaydı bulunmayan ders ücreti karşılığı görevlendirilen öğretmenler sisteme eklenebilir. Buraya eklenen personel hiçbir şekilde “MEBBİS” kayıtlarını etkilememektedir. Sayfaya girildiğinde eklenecek öğretmenin T.C. Kimlik Numarası yazılarak butona basılır, öğretmenin bilgileri ekrana gelir. Daha sonra personelin unvanı (Müdür, Müdür yardımcısı, Öğretmen v.b.), branşı, başlama ve ayrılma bilgileri ekrana girilerek araç çubuğundaki kaydet butonuna tıklanır. Böylece öğretmen kaydedilmiş olur. Ders yılı sonunda personel ayrıldığında tekrar aynı sayfadan personelin ayrılma tarihi girilip kaydedilerek personel sistemden çıkarılmış olur.

Çalışan personelin kayıtları sistemde saklanır. Sayfada personeller listelenirken “Ayrılanları gösterme” kutucuğu işaretlenmezse e-okul sistemi başladığından beri okulda çalışan bütün ücretli personeller başlama ve ayrılma tarihleriyle beraber listelenir. Bu dosyalama sistemi özellikle yıllarca önce çalışan bir personel okul idaresinden okulda çalıştığı yıllara ait bir belge istediğinde büyük kolaylık sağlamaktadır.

3.4.1.4 Kayıt işlemleri

Kayıt işlemleri menüsünün altında “Aday kayıt”, “Aday Kayıt İptal” ve “Kesin Kayıt” olmak üzere toplam üç sayfa bulunmaktadır.

Birinci sınıfa kayıt edilecek öğrenciler kayıt işlemleri ekranının altında yer alan aday kayıt ekranına MERNİS sisteminden alınan bilgilerle otomatik olarak düşmektedir. Her hangi bir nedenle sisteme düşmeyen ancak kayıt bölgesinde bulunduğu tespit edilen öğrenciler sisteme T.C. Kimlik Numaraları girilerek manüel olarak kaydedilir. T.C.Kimlik Numarası girilip butona basıldığında öğrenci bilgileri sisteme gelir. Ardından kaydet butonuna tıklanarak öğrenci sisteme eklenir. Anasınıfı öğrencilerinin tümü Okul Öncesi Kurum İşlemleri modülünde bulunan kayıt işlemleri menüsü ile sisteme manuel olarak kaydedilir. Aday kaydı gerçekleştirildikten sonra her hangi bir

nedenle aday kaydı iptal edilmek istenen öğrencilerin T.C. kimlik numaraları “aday kayıt iptal” sayfasına girilerek aday kayıtları iptal edilir. Aday kayıtları manuel olarak iptal edilen tüm öğrenciler “Aday Kayıt İptal” sayfasına girildiğinde listelenmektedir. Kesin kayıtlar sınıf ve şubeler oluşturulduktan sonra yapılmaktadır. Aday kayıtlar yapıldıktan sonra kesin kayıt sayfasına girilerek önce öğrencinin aktarılacağı sınıf ve şube, ardından o şubede okutulacak yabancı dil seçilir. Daha sonra kesin kayıt yapılacak öğrenciler çentik atılarak seçilip öğrencilere numara verildikten sonra kaydet butonuna tıklanarak o sınıfa kesin kayıtları yapılır.

3.4.1.5 Resim işlemleri

Öğrencilere ait vesikalık fotoğraflar bu bölüm kullanarak eklenmektedir. Sisteme aşırı yük getirmemesi için yüklenecek fotoğraf boyutlarında sınırlama getirilmiştir. Ayrıca eklenecek fotoğrafın fon rengi beyaz olmalıdır.

Bu modülde “Resim ekle” ve “Hızlı Resim Ekle” olmak üzere iki alt sayfa bulunmaktadır. Resim ekle butonuna tıkladığında açılan sayfada öncelikle sınıf ve şube seçilir. “Resim Durumları” açılır listesinden “Tümü”, “Resmi Olanlar” ve “Resmi Olmayanlar” seçeneklerinden uygun olan seçilerek listeleme yapılır. Listede istenen öğrenci seçilip açılarak ekrana getirilir ve “göz at” butonu tıklanarak ilgili resim bilgisayardan bulunup yüklenir. “Hızlı Resim Ekle” butonu kullanarak sadece sınıf ve şube seçilip listelendiğinde sınıfın tüm öğrencileri resimleriyle beraber ekrana gelmektedir. Buradan istenen öğrencilerin resimlerinin değiştirilmesi ya da resmi olmayan öğrencilerin resminin yüklenmesi bir sınıf için bir defa kaydet butonuna tıklanarak toplu bir şekilde yapılabilir.

3.4.1.6 Okula nakil gelecekler

Okula nakil olarak gelecek öğrencilerin iş ve işlemlerinin yapıldığı menüdür. Menü altında “Nakil Başvuru” , “Nakil Kabul İşlemi” “Nakil Gelen Listesi” ve “Nakil Kura İşlemleri” başlıklı sayfalar bulunur.

Okula nakil gelen öğrenci “Nakil Başvuru” sayfası açılarak nakil isteme işlemi yapılır. Sayfada öğrencinin T.C. kimlik Numarası yazılarak butona basılır ve öğrenci bilgileri ekrana yansır. Öğrencinin geçici sınıf ve şubesi, nakil geliş nedeni yazılarak “nakil gelebilir” kutucuğu işaretlenip kaydet butonuna tıklanır ve nakil isteme işlemi gerçekleştirilir. Eğer öğrenci kayıt bölgesinde değilse ekrana öğrencinin kayıt bölgesinde olmadığı ile ilgili bir uyarı yazısı gelir. Eğer öğrenci mevcutları 30’un altındaysa, kardeşi okulda öğrenciyse ya da velisi okulda görevli MEB personeliyse kayıt bölgesinde olmasa da bu öğrencilerin nakli yapılabilir. Bu öğrencilerin

naklinin yapılabilmesi için nakil geliş nedeni durumuna uygun olarak ekrandan seçilerek kaydet butonuna tıklanmalıdır.

Nakil başvuru sayfasından nakil için başvurusu yapılan öğrenci karşı okul tarafından onaylandığında “Nakil Kabul İşlemi” sayfasına gidilerek bu sayfadan öğrenciye tıklanıp uygun sınıf ve şube seçilerek okul numarası verilir. Kaydet butonuna basılarak işlem tamamlanır. “Nakil Gelen Listesi” sayfası ile okula nakil gelen öğrenciler listelenebilir. “Nakil Kura İşlemleri” sayfası ise adrese göre kayıt yapmayan ve başvurular kontenjandan fazla olduğu için kura çekmek zorunda kalan özellikle İmam Hatip Ortaokullarının kullandığı bir sayfa olup sisteme yeni eklenmiştir.

3.4.1.7 Okuldan nakil gidecekler

Okuldan nakil olarak gidecek öğrencilerin iş ve işlemlerinin yapıldığı menüdür. Menü altında “Nakil İstek Onay” ve “Nakil Giden Listesi” olmak üzere toplam iki sayfa bulunur. Okullar öğrencinin naklini istediklerinde bu öğrenci nakil gidecek olan okulun “Nakil İstek Onay” sayfasında görünür. Bu öğrencinin üzerine tıklanarak açılan sayfadan “Nakil Gidebilir” kutucuğu işaretlenip kaydet butonuna basıldığında nakil işlemi gerçekleşmiş olur. “Nakil Giden Listesi” sayfasında ise okuldan nakil giden öğrenciler listelenebilir.

3.4.1.8 Devamsızlık işlemleri

Devamsızlık İşlemleri menüsü altında “Günlük Devamsızlık Girişi”, “Devamsızlık Mektubu”, “Okul Devamsızlık Girişi Onay İşlemleri” ve “Konservatuar Okulları Devamsızlık Girişi” adlı sayfalar bulunmaktadır.

“Günlük Devamsızlık Girişi” sayfasından öğrencilerin devamsızlık bilgileri tarih, sınıf ve şube seçilmek suretiyle işlenmektedir. Ayrıca “Devamsızlık Mektubu” sayfası kullanılarak öğrenci velilerine devamsızlık mektubu gönderme işlemi de yapılabilmektedir. “Sistem öğrencinin devamsızlık tarihlerini kullanıcılara sunmakta ayrıca devamsızlık sayısı uyarı dilimini aşan öğrencileri de kullanıcılara bildirmektedir. Aynı zamanda resmi yazı niteliğinde devamsızlık mektubunu kullanıcılara raporlar bölümünden sağlamakta bu bağlamda öğretmen ve okul idarecilerinin iş yükünü azaltmaktadır. Ayrıca bu bölümün raporlar kısmında “öğrenci devamsızlık toplamları”, “öğrenci devamsızlık ayrıntılı”, “öğrenci devamsızlık tablosu” gibi raporlar kullanıcılara sunulmaktadır. Bu durum devamsızlık ile ilgili kullanıcılara sayısal veriler sağlamakta bu bağlamda kullanıcılara kolaylık sağlamaktadır” (Özkan, 2011: 15).

Devamsızlık girişleri sınıf öğretmeni tarafından yapılır. “Okul Devamsızlık Girişi Onay İşlemleri” ile devamsızlık girişlerinin yapılıp yapılmadığı okul yönetimi tarafından kontrol edilerek ay ay çentik seçilerek onaylanır.

3.4.1.9 Ders işlemleri

“Ders İşlemleri” menüsü altında zorunlu dersler, seçmeli derslerle ilgili iş ve işlemlerin yapıldığı ders öğretmenlerinin derslere atandığı sayfalar bulunmaktadır.

Bu modülde “Ders Başlangıç ve Bitiş Saatleri “ sayfası ile okulun derslerinin başlangıç ve bitiş saatleri sisteme girilir. “Öğrenci Seçmeli Ders Belirleme” sayfası ile seçmeli dersler belirlenir. Seçmeli dersler belirleme her zaman değil belli zaman dilimleri içerisinde yapılmaktadır. “Ders Programı” sayfası ile haftalık ders programı sınıf ve şube seçilmek suretiyle sisteme eklenir.”Ders Öğretmenleri” sayfası ile de sınıf ve şube seçilerek seçilen sınıf ve şubede var olan derslere hangi öğretmenler giriyorsa o öğretmenler ilgili derslere tanımlanır. Böylece öğretmen şifresiyle girdiğinde sistemde sadece kendisine tanımlanmış dersleri görebilir.

3.4.1.10 Not işlemleri

Bu bölümde sınav tarihleri, davranış notu, ders notu girişi, hızlı ders notu girişi gibi işlemler yer almaktadır. Bu bölümün raporlar kısmında öğrenci davranışlarına ait ortalamaların gösterildiği tablolar ve çizelgeler bulunmaktadır.

Sınav tarihleri sayfasına girilerek seçilen sınıf ve şube ile ilgili olarak proje ya da sınavın dersi ve tarihi seçilip kaydedilebilir. Davranış notları sayfasına girilerek sınıf ve şube seçilerek öğrenciler toplu olarak görüntülenir. Her bir öğrencinin davranış puanı girilerek kaydedilir.

Öğrencilerin ders notları “Ders Notu Girişi” ya da “Hızlı Ders Notu Girişi” sayfalarından girilebilir. “Hızlı Ders Notu Girişi” ile öğrenciler toplu olarak sınıf ve şubeye göre görüntülenerek ders notu girmek mümkündür. “Anaokulu Gelişim Raporu” bölümünden anaokulu öğrencileri için gelişim raporları doldurulabilir.

“Karne Bilgileri Öğretmen Görüşü” sayfası ile öğretmenler sınıf öğretmeni oldukları şubelerin öğrencileri ile ilgili görüş ve önerilerini sisteme kaydederler. Karne basılırken ilgili bölümde bu yazılanlar da görülür. Okul idaresi tarafından karne ve not çizelgeleri basımlarına geçileceği zaman not kilitle bölümü kullanılarak öğretmenlerin not girişi yapmaları engellenebilir. Böylece basımdan sonra yapılacak değişikliklerin önüne geçilmiş olur.

“Ders Notu Girişi” sayfasına girdikten sonra yazıcı simgesi tıklandığında karne, not çizelgesi, başarı belgesi, teşekkür belgesi, iftihar belgesi, sınıf geçme defteri v.b. belgelerin basılabilmesi için gerekli raporlar görüntülenerek basım işlemi gerçekleştirilebilir. Bu bölümden ayrıca sınıflara göre en yüksek başarı puanları, Sınıf başarı durumlarını gösteren grafikler, Ağırlıklı ortalamaya göre başarı sıraları gibi bilgilerin çıktısı alınarak kullanılabilir.

3.4.1.11 Kurum işlemleri modülü ile ilgili diğer işler

Kurum işlemleri modülünde zaman zaman eklenen ya da değiştirilen birçok sayfalar ihtiyaca göre hizmete girebilmektedir.

“Sosyal Faaliyetler” sayfası tıklanarak sınıf ve şube seçilip listelenen öğrenciler sosyal etkinlik yapıp yapmadığı kaydedilebilir. “ŞÖK/ Sınıf Tekrarına Kalanlar” sayfası ile sınıf tekrarına ya da Şube Öğretmenler Kuruluna kalan öğrenciler ile ilgili iş ve işlemler yapılır. Aynı sayfadaki yazıcı simgesine tıklanarak şube öğretmenler toplantı tutanağının çıktısı da alınabilir.

“Okula Kayıtsız Çocuklar” sayfasına girilerek okul kayıt bölgesinde bulunup okula kaydı gerçekleştirilmemiş öğrencilerin listesine ulaşılabilir. Bu öğrenciler tespit edilerek okula kayıtları yapılır ve devamları sağlanır.

“Taşınmalı Eğitim İşlemleri” sayfası ile taşınmalı eğitim yapan okulların taşınmalı eğitimle ilgili iş ve işlemleri takip edilir. Bu ekrandan sadece taşıma merkezi olarak belirlenmiş okullar işlem yapılabilir.

“Okuduğu Kitaplar” menüsü ile her sınıf bir sınıf kitaplığı oluşturabilir. Sınıf kitaplığına kitap kaydetmek için “Sınıf Kitaplığı Oluşturma” sayfasına gidilir. Bu sayfada kitabın sayfa sayısı, adı, türü gibi bilgileri yazılarak kitap kaydedilir. “Öğrenci Kitap Bilgileri” sayfasında ise sınıf ve şube bilgileri girilip öğrenci seçilerek sınıf kitaplığındaki hangi kitabı okuduğu çentik atılarak seçilir ve kaydedilir. Böylece öğrencinin sene sonuna kadar okuduğu kitaplar kaydedilerek sisteme girilmiş olur. Öğrencinin okuduğu kitap sayısı bu bölümden otomatik olarak alınarak karnede gösterilir.

“Bilim Sanat Merkezi Öğrencileri” menüsünden Bilim sanat Merkezlerine giden üstün yetenekli öğrencilerin bilgileri sisteme girilirken “Özel Kurum Eğitim ve Öğretim desteği” menüsünden de özel eğitim teşvikinden yararlanmak isteyen öğrencilerin başvuruları yapılabilmektedir.

3.4.2 Öğrenci işlemleri modülü

Bu modül, öğrenciyle ilgili kişisel iş ve işlemlerin yürütüldüğü modüldür. Bu modül kullanılarak öğrenci arama işlemleri yapıp öğrenciye ait bilgiler daha ayrıntılı olarak girilebilir. Bu modülün raporlar kısmında pek çok tablo, çizelge ve belge (şube öğrenci sayıları, şube listeleri, öğrenci devamsızlık tablosu, vb) bulunmaktadır. Öğrenci işlemleri modülü ana sayfasında, hızlı öğrenci arama, öğrenci arama ve öğrenci dosya bilgileri alt modülleri bulunmaktadır.

Hızlı Öğrenci Arama: Bu bölüm, “Öğrenci İşleri” sayfasına girildiğinde en sol sütunda, başta yer alır. Öncelikle üst bölümden arama yapılacak öğrencinin eğitim gördüğü eğitim ve öğretim yılı seçilir. Eğer aktif eğitim ve öğretim yılı ise her hangi bir

seçim yapmaya gerek yoktur. Arama yapmak için hazırlanmış bir alandır. Eğer bilgilerinin görüntülenmesinin istendiği öğrencinin TC Kimlik numarası veya Okul numaralarından biri biliniyorsa bu alan kullanılmak suretiyle çok daha hızlı bir arama gerçekleştirilebilir.

3.4.2.1 Öğrenci bilgileri

Bu ekranda çocuğun T. Kimlik Numarası, adı, soyadı gibi bilgileri yazarak da öğrenci araması gerçekleştirilebilir. Ekrandan durumu bölümünde her hangi bir durum seçilerek de o durumla ilgili öğrenci aramaları yapılabilir. Örneğin; Mecburi ilköğretim çağı dışına çıkan öğrenciler, sağlık durumu raporuyla okula devam edemeyen öğrenciler, yurt dışına çıkan öğrenciler, v.b. Ekranda sınıf ve şube seçimi yapılarak arama yapılırsa sadece o şubede bulunan öğrenciler T.C. Kimlik Numaralarıyla beraber listelenir. Raporların hiçbir yerinde T.C Kimlik Numaralı sıralama yapılamadığından sınıf listesi eğer T.C. Kimlik Numaralı olarak isteniyorsa bu bölüm kullanılır. Burada hiçbir alan doldurulmadan da “Ara” butonuna tıklanarak bütün öğrencilerin listelenmesi sağlanabilir. Listeleme işinden sonra seçilen öğrenciyle ilgili bilgiler girilebilir.

3.4.2.2 Öğrenci dosya bilgileri

Bu menüde, öğrenciye ait genel bilgilerin, özel bilgilerin, kimlik bilgilerinin, öğrencinin veli, anne, baba ve kardeşine ait bilgilerin, devamsızlık, not bilgileri ve öğrenci kayıt durumu ile ilgili bilgilerin girilmesi işlemleri gerçekleştirilir. Yani eskiden öğrencilerin ruhsal dosyalarında olan tüm bilgiler buradan girilerek web ortamında bir dosya oluşturulmuştur. Bu bilgilerin e-okulda sürekli olarak öğretmen tarafından güncellenebiliyor olması da sistemin diğer olumlu yanlarından birisi olarak kabul edilmektedir. Ayrıca öğrencinin bilgilerinin e-okula işlenmesi için modüllerde değişik tamamlama özellikleri bulunmaktadır. Bu durum öğretmenler için büyük bir kolaylık sağlamaktadır.

Öğrenci Bilgileri:

Bu sayfada öğrenciyle ilgili bilgilerin girilmesi işlemleri gerçekleştirilir. Sayfaya tıklandığında öğrencinin T.C. Kimlik Numarası, adı, soyadı ve durumu (aktif, eğitim-öğretim çağı dışına çıkmış, kayıt erteletmiş v.b.) bölümleri otomatik olarak ekrana gelir. Bu bölümler değiştirilemez formattadır. Ekranda bu bilgilerden başka; velisi kim, sms bilgilendirme, sınıfı/şubesi, yabancı dil, okul numarası bilgileri bulunur. Bu bölümler ise açılır oktan seçilip değiştirilebilir.

Velisi Kim: Bilgileri görüntülenmek istenen öğrencinin velisinin kim olduğunun girildiği bölümdür. (anne, baba, kardeş, amca, dayı v.b.)Veli bilgilendirme sisteminin sağlıklı işleyebilmesi için bu bölümün mutlaka doğru seçilip kaydedilmesi gerekir.

SMS Bilgilendirme: Kurumca belirlenen öğrenci bilgilerinin kısa mesaj veya e-posta yoluyla gönderilmesi istenilen kişinin seçilebileceği bölümdür. Eğer sms bilgilendirme istenmiyorsa “istemiyor” seçeneği işaretlenir.

Sınıfı/Şubesi: Bilgileri görüntülenen öğrencinin sınıf ve şube bilgilerinin görüntülediği veya bu bilgilerin değiştirilebileceği bölümdür. Sınıf değişikliği yapılması gerektiğinde bu bölüm kullanılır.

Yabancı Dil: Bu bölümden öğrencinin yabancı dil bilgisi değişikliği yapılabilir.

Okul Numarası: Bu bölüm öğrencinin okul numarasının görüntülediği bölümdür. Okul numarası değiştirilmesi gerektiğinde değişiklik bu bölümden yapılarak araç çubuğundaki kaydet butonu tıklanır.

Genel Bilgiler:

Öğrenci ile ilgili daha genel bilgilerin girişinin yapılabildiği öğrenci genel bilgileri giriş ekranı ile de öğrencinin yaşadığı ev ile ilgili bilgilerden, öğrencinin kim ile yaşadığı ile ilgili bilgilere; boy ve kilosuyla ilgili bilgilerden, sağlık durumuyla ilgili bilgilere kadar birçok bilgi girişi yapılabilmektedir.

Kiminle Oturuyor? : Bilgilerinin görüntülediği öğrencinin ailesinde kaldığı yerin seçilebileceği alandır.(ailesiyle, annesiyle, babasıyla, velisiyle)

Oturduğu Ev Kira mı? : Bilgilerinin görüntülediği öğrencinin kaldığı evin kira mı yoksa kendilerinin mi olduğunun belirtildiği bölümdür.

Kendi Odası Var mı? : Bilgilerinin görüntülediği öğrencinin evinde odasının olup olmadığının seçilebileceği alandır.

Ev Ne İle Isınıyor? : Bilgilerinin görüntülediği öğrencinin kaldığı evin ısıtılma türünün seçilebileceği alandır.

Okula Nasıl Geliyor? : Bilgilerinin görüntülediği öğrencinin okula geliş türünün seçilebileceği alandır.(yürüyerek, servisle

Bir İşte Çalışıyor mu? : Bilgilerinin görüntülediği öğrencinin okul dışında çalışıp çalışmadığının seçilebileceği alandır.

Aile Dışında Kalan Var mı? : Bilgilerinin görüntülediği öğrencinin ailesinde kaldığı yerin seçilebileceği alandır.

Geçirdiği Kaza: Bilgilerinin görüntülediği öğrencinin herhangi bir kaza geçirip geçirmediğinin seçilebileceği alandır.

Geçirdiği Ameliyat: Bu alandan öğrencinin bir ameliyat geçirip geçirmediği seçilebilir.

Kullandığı Cihaz Protez: Bu alandan öğrencinin bir cihaz veya protez kullanıp kullanmadığı seçilebilir.

Geçirdiği Hastalık: Bilgilerinin görüntülediği öğrencinin bir hastalık geçirip geçirmediğinin seçilebileceği alandır.

Sürekli Hastalık: Bilgilerinin görüntülediği öğrencinin devamlı süren bir hastalığının olup olmadığının seçilebileceği alandır.

Sürekli Kullandığı İlaç: Bilgilerinin görüntülediği öğrencinin sürekli bir ilaç kullanıp kullanmadığının seçilebileceği alandır.

Boy: Bilgilerinin görüntülediği öğrencinin boyunun girilebileceği alandır.

Kilo: Bilgilerinin görüntülediği öğrencinin kilosunun girilebileceği alandır.

Kardeş Sayısı: Bilgilerinin görüntülediği öğrencinin kardeş sayısının girilebileceği alandır.

Şehit Çocuğu, Yatılı, Burslu, 2828ve 5395sayılı kanunlara Tabii, Yurt Dışından Geldi, Gündüzlü, Taşımali: Bilgilerinin görüntülediği öğrencinin durumuna uygun seçenekler bu alanların solunda bulunan kutucuklar işaretlenerek belirtilebilen alanlardır.

Özel Eğitim Durumu: Bilgilerinin görüntülediği öğrencinin özel eğitim durumu bilgilerinin (Evde eğitim alıyor, Kaynaştırma eğitimi alıyor, Hastanede eğitim alıyor) seçildiği bölümdür.

Haneye Giren Toplam Aylık Gelir: Haneye giren toplam gelir bu kutucuğa yazılarak kaydedilir.

Hanede Yaşayan Kişi Sayısı: Hanede yaşayan kişi sayısı bu kutucuğa yazılarak kaydedilir.

3.4.2.3 Özel bilgiler

Şehit Çocuğu, Gazi Malul Çocuğu, Burslu, 2828 ve 5395 sayılı kanunlara tabii kutucuklarından birinin işaretlendiği bölümdür. Bu bölümde ayrıca, aile gelir durumu (orta, iyi, düşük, çok düşük) ve taşımali eğitim görüp görmediği taşımaliysa neden taşımali olduğu ile ilgili bilgiler vardır. Öğrencinin özür durumu varsa bu durumu da bu bölümde belirtilir. Öğrencinin özür durumunun girilmesi ile ilgili yetki Rehberlik Araştırma Merkezi Müdürlüğünde olup Okul Müdürlükleri bu bölümle ilgili her hangi bir değişiklik yapamazlar.

3.4.2.4 Nüfus bilgileri

Öğrenciyle ilgili nüfus cüzdanı bilgilerinin girilmesi işlemi bu sayfada yapılır. Nüfus cüzdanı ile ilgili çoğu bilgi otomatik olarak sisteme MERNİS üzerinden gelir, bu bölümler sarı renklidir ve üzerinde değişiklik yapılamaz. Bu bölümlerden herhangi biri Nüfus Müdürlüğünde değiştirildiğinde örneğin soyadı değişikliği yapıldığında ekranın üst bölümündeki araç çubuğunda yer alan “yenile” butonuna basılır, bilgiler güncellenir.

Kayıt No: Bilgileri görüntülenen öğrencinin nüfus cüzdanı kayıt numarası bilgisinin girilebileceği bölümdür.

Veriliş Tarihi: Bilgileri görüntülenen öğrenciye ait nüfus cüzdanının veriliş tarihinin girilebileceği bölümdür.

Kan Grubu: Bilgileri görüntülenen öğrencinin kan grubu bilgisinin girilebileceği bölümdür.

Dini: Bilgileri görüntülenen öğrencinin din seçiminin yapılabileceği bölümdür.

3.4.2.5 Veli bilgileri

Veli bilgilerinin girildiği sayfadır. Veli bilgileri MERNİS üzerinden otomatik olarak geldiğinden eğer öğrenci velisi öğrencinin anne veya babasından biri ise bu kısım doldurulmaz. Ancak öğrenci velisinin anne veya babadan biri olmadığı durumlarda bu sayfa doldurulmaktadır. Bu ekranda öncelikle öğrenci velisine ait T.C Kimlik numarasının girilip kırmızı ok ile gösterilen tuşa basıldığında veliye ait tüm bilgiler sisteme otomatik olarak gelir.

Mesleği: Bilgilerinin görüntülendiği öğrenci velisinin meslek bilgisinin girilebileceği alandır.

Öğrenim Durumu: Bilgilerinin görüntülendiği öğrenci velisinin öğrenim durumu bilgisinin girilebileceği alandır. Araç çubuğundan “yenile” butonuna basılarak güncelleme işlemi yapılabilir.

Tel (Ev), (Cep), (İş): Bilgilerinin görüntülendiği öğrenci velisinin ev, cep, iş telefon bilgilerinin girilebileceği alanlardır.

E-Posta Adresi: Bilgilerinin görüntülendiği öğrenci velisinin eğer varsa e-posta adresinin girilebileceği alandır.(Gültekin, 2010: 43)

3.4.2.6 Baba Bilgileri

Öğrencilerin babalarıyla ilgili bilgilerin girildiği sayfadır. Gri olan bölümler MERNİS sisteminden otomatik olarak gelir, bu bölümlerde değişiklik yapılamaz.

Öğrenim Durumu: Bilgilerinin görüntülendiği öğrencinin babasına ait öğrenim durumu bilgisinin girilebileceği alandır.

Mesleği: Bilgilerinin görünlendiği öğrencinin babasına ait meslek bilgisinin girilebileceği alandır.

E-Posta Adresi: Bilgilerinin görünlendiği öğrencinin eğer varsa babasına ait e-posta adresinin girilebileceği alandır.

Sağ/Ölü: Bilgilerinin görünlendiği öğrencinin babasının hayatta olup olmadığı bilgisinin görünlendiği alandır. Bu bölümde değişiklik olduğunda araç çubuğunda “yenile” butonuna basılıp güncelleme işlemleri yapılır.

Birlikte/Ayrı: Bilgilerinin görünlendiği öğrencinin anne ve babasının birlikte olup olmadığı bilgisinin görünlendiği alandır. Bu bölümde değişiklik olduğunda araç çubuğunda “yenile” butonuna basılıp güncelleme işlemleri yapılır.

Sürekli Hastalığı: Bilgilerinin görünlendiği öğrencinin babasının sürekli bir hastalığının olup olmadığı bilgisinin girilebileceği alandır.

Engel Durumu: Bilgilerinin görünlendiği öğrencinin babasının fiziksel bir özrünl olup olmadığı bilgisinin girilebileceği alandır.

Tel (Ev), (Cep), (İş): Bilgilerinin görünlendiği öğrencinin babasına ait ev, cep, iş ve telefon bilgilerinin girilebileceği alanlardır.

3.4.2.7 Anne bilgileri

Baba bilgileri ile ilgili girilen verilerin aynıları, anne bilgileri için de girilir. Anne Bilgileri ile Baba Bilgileri bölümleri arasında bir fark yoktur. Burada dikkat edilecek önemli nokta MERNİS'ten gelen bilgilerde bir değişiklik olduğunda değişikliğin sisteme yansımaları için araç çubuğundaki “yenile” butonuna basılması gereğidir.

3.4.2.8 Kardeş bilgileri

Bu sayfada öğrencinin kardeşlerine ait bilgiler görünlünüp bazı bilgilerde değişiklik yapılabilmektedir. “Kardeş Bilgileri” adlı menüye tıklanığında ekranda ilgili öğrencinin kardeşleri doğum sırasına göre sıralanır. Her kardeş adının sol tarafında bulunan klasör simgesine tıklanarak o kardeşe ait bilgiler görünlünebilir ve bazı alanlar doldurulabilir ya da değiştirilebilir. Ekranda bulunan T.C. Kimlik No, Cinsiyeti, Adı, Soyadı, Doğum Yeri, Doğum Tarihi, Medeni Hali bölümleriyle ilgili bilgiler gri renklidir ve değiştirilemez. Diğer bilgiler değiştirilebilir.

Mesleği: Bilgilerinin görünlendiği öğrencinin kardeşinin meslek bilgisinin seçilebileceği alandır. Eğer kardeşi de öğrenciyse “çalışmıyor” seçeneği işaretlenir.

Öğrenim Durumu: Bilgilerinin görünlendiği öğrencinin kardeşinin öğrenim durumunun seçilebileceği alandır.

Sürekli Hastalığı: Bilgilerinin görünlendiği öğrencinin kardeşinin sürekli bir hastalığının olup olmadığı bilgisinin girilebileceği alandır.

Birlikte/Ayrı: Bilgilerinin görüntülediği öğrencinin kardeşi ile birlikte mi yoksa ayrı mı yaşadığının seçilebileceği alandır.

3.4.2.9 Ayrılma işlemleri

Bu sayfada öğrencinin kayıt durumuyla ilgili değişiklikler yapılabilir. Okula kaydolmuş bir öğrencinin bilgileri güvenlik nedeniyle silinemez. Ancak her hangi bir nedenle bulunduğu kurumdan çıkarılması gerekebilir. Bu durumda olan öğrencinin ayrılma nedeni “Aktif Öğrenci” dışında herhangi bir neden seçilerek öğrenci pasif hale getirilip kurumda bulunan öğrencilerin dışına çıkarılabilir.

Bilgilerinin görüntülediği öğrenci için ayrılma nedeni “nedeni” adlı bölümdeki açılır oktan seçilir. Eğer öğrenci kurumdaysa “Aktif Öğrenci” seçeneği işaretlidir. Ayırmak için bir neden seçilip kaydedildiğinde öğrenci ayrılmış olur. Öğrenciyi ayırabilmek için; Açık Öğretim Ortaokuluna/Lisesine kaydı yapıldı, Mecburi ilköğretim çağının dışına çıktı, Sağlık durumu nedeniyle okula devam edemez, Vefat etti, Yurt dışına çıktı seçeneklerinden birini işaretlemek gerekir. “Sağlık durumu nedeniyle okula devam edemez” seçeneğini işaretleyebilmek için sağlık raporu gerekmektedir.

“Tarihi” başlıklı bölümdeki tarih bilgisi sistem tarafından otomatik olarak verilir. Bu bölümde değişiklik yapılamaz. Aynı şekilde “Gittiği Ülke” adlı kısım ise sadece “Yurt dışına çıktı” seçeneği işaretlendiğinde aktif olur. Eğer bu seçenek işaretlenirse hangi ülkeye çıktığı bilgisinin de girilmesi gerekmektedir.

Ekranda yer alan son bölüm “açıklama” bölümüdür. Bu bölüm, bilgilerinin görüntülediği öğrencinin kayıt durumunda değişiklik yapma nedeniyle ilgili ek açıklama ihtiyacı hissedildiğinde doldurulur.

Ayırma işlemleri gerçekleştikten sonra her hangi bir nedenle tekrar geri dönen bir öğrenci “Aktif Öğrenci” seçeneği işaretlenerek kuruma geri getirilebilir.

3.4.2.10 Öğrenci işlemleri modülü ile ilgili diğer işler

Öğrenci işlemleri modülüne ihtiyaca göre farklı menüler eklenip çıkarılabilmektedir. Modülde sürekli devamsız öğrencileri takip edebilmek için “Sürekli Devamsızlık Bilgileri” menüsü yer almaktadır. Sürekli devamsız öğrencinin devamsızlık nedeni tespit edilerek bu menü yardımıyla sisteme girilebilir. Her hangi bir nedenle farklı bir yere giden öğrencinin gittiği il, ilçe ile ilgili bilgiler de bu bölümden girilir. “Sürekli Devamsızlık Bilgileri” menüsünün altında bulunan “Devamın izlenmesi” menüsüyle ilgili öğrenciye ait devamsızlık kayıtları listelenebilir.

“Özürsüz Devamsızlık” menüsünden herhangi bir özre dayanmayan devamsızlık bilgileri girilip, girilen bilgiler görüntülenebilir. “Özürsüz Devamsızlık” menüsünden ise

özre dayanan (raporlu, izinli, nöbetçi, faaliyet) mazeret açılır oktan seçilmek suretiyle gerekli veri girişi yapılabilir, yapılan bilgiler görüntülenebilir.

“Öğrenci Devamsızlık Listesi” menüsünden ilgili öğrencinin bir yıl boyunca yaptığı devamsızlık bilgileri tablo şeklinde ekranda görüntülenebilir.

“Öğrenci Not Listesi” menüsü ile birinci dönem ve ikinci dönem olmak üzere ayrı ayrı not bilgileri ekranda görülebilir. Bu bilgilerde değişiklik yapılabilir. Kurum İşlemleri modülünden girilebilen not bilgileri bu bölümden de tek tek öğrenci seçilerek girilebilir. Aynı şekilde “Öğrenci Yıl Sonu Notları” menüsüne girilerek de ilgili öğrencinin almış olduğu yılsonu notları ekranda görülebilir. Ekrandan gerekli değişiklik ve düzeltmeler yapılabilir.

“Denklik ve Sınıf Yükseltme” menüsüyle ilgili öğrencinin denklik işlemleri ve sınıf yükseltme işlemleri yapılabilir. Denklik İşlemleri menüsü tıklandığında öğrencinin kimlik bilgileri ile sınıf bilgileri otomatik olarak gelir, bu bilgilerde değişik yapılamaz. Sadece öğrencinin denkliği ile ilgili olarak “Denklik Dönemi ve Sınıfı” seçilerek kaydedilir ve bilgi girişi gerçekleştirilir. Aynı şekilde “Sınıf Yükseltme İşlemleri” menüsü tıklandığında da öğrencinin kimlik bilgileri ile sınıf bilgileri otomatik olarak gelir, bu bilgilerde değişik yapılamaz. Yönetmelik hükümlerine göre sınıf yükseltmesi yapılan öğrencinin yükseltildiği sınıf ve şube bilgileri “Yeni Sınıfı ve Şubesi” açılır okundan seçilerek kayıt işlemi gerçekleştirilir.

“Yaptırımlar” menüsünden ilgili öğrencinin yönetmelik hükümlerine göre aldığı cezalar görüntülenebilir ya da yeni ceza girişi yapılabilir. Yönetmeliğe göre ilkökul öğrencilerine her hangi bir yaptırım uygulanmadığından bu kapsamın dışındadır. “Öğrencinin Aldığı Belgeler” menüsünden ise ilgili öğrenci, “Kurum İşlemleri” modülünden girişi yapılan “İftihar belgesi” ile “teşekkür” ve “takdir” belgelerinden hangilerini aldıysa alış sırasına göre listelenir.

3.4.3 Sınav işlemleri modülü

Bu modülde öğrencilerin merkezi sınavlara başvuruları yapılmaktadır. Ayrıca sınav giriş belgeleri de bu modülden verilmektedir. Bu modülün raporlar kısmında Parasız Yatılılık ve Bursluluk Sınavları (PYBS) ile Temel Eğitimden Orta Öğretime Geçiş sınavları (TEOG) başvuru listeleri, sınav sonuç listeleri ile TEOG yerleştirme sonuç belge ve listeleri yer almaktadır. Liselere giriş puanlarının olduğu ortak sınavlar ile ilgili tüm iş ve işlemler bu bölümden yapılır.

3.4.4 Yönetici modülü

Bu modül, yöneticiler kurum yöneticileri için geliştirilmiştir. Bu modül ile Büyük ölçüde öğretmenlerden oluşan kullanıcıların e-okulda yapabileceği işlemleri belirlenmektedir.

Kullanıcıların ekran yetkileri bu bölümden tanımlanmaktadır. Okulda ders ücreti karşılığı görevlendirilen öğretmenlerin e-okula eklenmesi bu modül kullanılarak yapılır. Tüm kullanıcıların şifre işlemleri de yine bu modül üzerinden yapılmaktadır. Bu modülde tüm bu işlemleri yapabilmek için “Kullanıcı İşlemleri” ve “Güvenlik Grupları” olmak üzere iki ana menü bulunmaktadır.

“Kullanıcı İşlemleri” başlığı altında “Tanımlama Bilgileri” ve “Alt Kullanıcılar” adında iki alt menü bulunur. “Tanımlama Bilgileri” menüsü kullanılarak sisteme yeni kullanıcı tanımlanabilir. “Alt Kullanıcılar” menüsü ile de sıralanan kullanıcılar seçilerek şifre verilebilir ya da değiştirilebilir.

“Güvenlik Grupları” başlığı altında “Açılan Gruplar” ve “Grubun Yetkileri” olmak üzere iki alt başlık yer alır. “Açılan Gruplar” başlığı altında farklı gruplar (Öğretmenler, Yöneticiler v.b.) açılabilir, “Grubun Yetkileri” ile de açılan gruplara modüllerin kullanımı ile ilgili yetkiler düzenlenebilir.

“Tüm bu modüller dışında kullanıcıların şifrelerini değiştirebileceği, kullanıcı güvenlik açıklamalarının yapıldığı, e-okuldaki tüm raporların listelendiği ve e-okul kullanıcı kılavuzunun yer aldığı kişisel bilgiler modülü yer almaktadır. Raporlar listesinde kullanıcıların aradıkları liste, çizelge, tablo ve belgelere kolay ulaşması için açıklayıcı bilgiler bulunmaktadır. E-Okul yaklaşık 200 civarında raporla, yani çizelge, belge, tablo, liste vb. ile kullanıcılara hizmet vermektedir” (Özkan, 2011: 18).

3.5 E-Okul Veli Bilgilendirme Sistemi

Okulun istenen davranış değişikliğini çocukta kazandırabilmesi için aile desteğine ihtiyaç vardır. Veli tarafından desteklenmeyen bir ortamda başarı kazanılamaz. Zira davranışların önemli bir kısmı ailenin de katkısı eklenerek oluşmaktadır. Öğrencinin okul başarısını etkileyen en önemli unsurlardan birisi olan aile katılımını artırmak, veli-okul iletişimini sağlıklı temellere oturtmak için veli bilgilendirme sistemi geliştirilmiştir. “Velileri eğitim sürecinde daha aktif hale getirmek amacıyla Millî Eğitim Bakanlığı 25 Ocak 2008 tarihinde “Veli Bilgilendirme Sistemi”ni kullanıma açmıştır. MEB’in bu iş için ayırdığı link; <http://e-okul.meb.gov.tr/Ilkogretim/Veli/iov00001.aspx>’ dir. Açıldığı ilk 5 saat içinde 517.000 kişi tarafından ziyaret edilen sistem sadece karne döneminde değil sürekli açık olarak velilerin öğrencileri her an izleyebileceği şekilde yapılandırılmıştır” (Gültekin, 2010: 48).

“E-Okul veli bilgilendirme sisteminden, öğrencinin; devamsızlık bilgileri, not bilgileri, haftalık ders programı, sınav tarihleri, aldığı belgeler, okuduğu kitaplar ve davranış notları öğrenilebilmektedir. Bu bağlamda oldukça geniş bir içerik ve ayrıntıya sahip olan e-okul sistemi ile öğretmenler ve veliler arasında doğrudan bir bağ da kurulmuş

olmaktadır. Öğrenci velisi okula gelmesine gerek kalmadan elektronik ortamda öğrencisinin notlarını ya da devamsızlık durumunu takip edebilmektedir. Ayrıca veli toplantı tarihlerinin velilere haber verilmesi de e-okul sistemi kullanılarak gerçekleşir. Bu uygulamanın okul-aile ve öğretmen arasındaki etkileşime olumlu bir katkı sağlayacağı söylenebilir” (Özkan, 2011: 18). Sürekli açık olan e-Okul Veli Bilgilendirme Sisteminden yararlanabilmek için öğrencinin TC kimlik numarası ve okul numarasını bilmek yeterlidir.

“Veli Bilgilendirme Sistemi, teknolojinin velilere ve öğrencilerin istifadesine sunduğu en büyük yararlardandır. Daha önce öğretmenlerin vermiş olduğu notları göremeyen veli ve öğrenciler bu sistemle beraber öğrenci ve velilerin notlarını takip edip bilgi sahibi olabilmektedirler. Veliler, öğretmenlerin girmiş olduğu yazılı tarihlerini sistemden görüp bu yönde çocuklarını teşvik ederek gerekli önlemleri alırlar. Veli Bilgilendirme Sistemi ile veliler çocuklarının başarısız olduğu dersleri anlık olarak takip edip o dersin öğretmeni ile iletişime geçebilir, hangi önlemleri alacakları konusunda bilgiler alabilir ve bu şekilde çocuğunun başarısını artırma yolunda adımlar atabilirler. Veli Bilgilendirme Sistemi sayfasında ayrıca Milli Eğitim Bakanlığı ya da okul tarafından duyurular yapılmaktadır. Bu da velilerin birçok konuda bilinçlenmesi açısından önemlidir” (Gültekin, 2010: 49).

3.6 E-Okul’un Faydaları

E-okulun en önemli kazancı hiç şüphesiz kırtasiyeciliği ortadan büyük ölçüde kaldırmasıdır. Yılmaz ÖZKAN, 2011 yılında yaptığı “İlköğretim Okulu Yönetici ve Öğretmenlerinin Milli Eğitim Bakanlığının E-Okul Uygulamasına Yönelik Algıları” başlıklı araştırmasında “İlköğretim okulu yönetici ve öğretmenlerinin algılarına göre e-okul uygulamasının avantajları nelerdir?” sorusunun cevabı olarak e-okulun “Sınıf geçme defteri, not cetveli... gibi belgeleri ortadan kaldırmasının zaman ve işgücü kaybını önlediği” görüşünün ilk sırada yer alan bir avantaj olarak görüldüğünü vurgulamaktadır.

“Bilindiği üzere sınıf geçme defteri ve not cetvelini kalabalık sınıflar için hatasız doldurmak hem çok zaman almakta hem de öğretmene ek bir iş yükü getirmekteydi. E-Okul uygulaması ile bu sorun tamamen ortadan kalkmıştır. Ayrıca öğrenci not ortalamalarının hesaplanmasında özellikle sözel alan öğretmenleri sayısal iş ve işlemlerde sorun yaşamakta ve hesaplamalarda hatalarla karşılaşmakta idi. Yine e-okul uygulaması sayesinde öğretmenlerin bu alandaki sorunları artık ortadan kalkmıştır” (Özkan, 2011: 53).

E-okul uygulamaları çerçevesinde veliler çocuklarının devam durumlarını da daha sağlıklı bir şekilde takip edebilirler. Mesaj sistemine abone olduklarında hem yazılı notları hem de devamsızlık bilgileri mesaj olarak ceplerine gelebilir.

E-okulda tüm bilgiler dijital ortamda güvenli olarak saklandığından Arşiv tarama, sorgulama ve arama işleri kolaylıkla yapılabilir. Ayrıca, Öğrenci kişisel dosyaları v.b belgelerin doldurulması ve saklanması gereği de ortadan kalkmış böylece arşiv odalarında önemli ölçüde yer tasarrufu sağlanmıştır.

Vatandaş odaklı hizmet anlayışının şeffaf yönetim anlayışıyla birleştiği bir noktada yer alan e-okul uygulamaları bu anlamda da önemli bir görevi yerine getirmektedir.

3.7 E-Okul Sistemi Kullanıcıları

E- Okul sisteminde, Bakanlık Sistem Yöneticisi, Bakanlık Kullanıcısı, Genel Müdürlük/İl/İlçe/Okul Sistem Yöneticisi, Milli Eğitim Müdürlüğü Kullanıcısı, Öğretmen Kullanıcısı ve Veli Kullanıcısı olmak üzere 6 tip kullanıcı bulunmaktadır (Gültekin, 2007: 51) .

Bakanlık Sistem Yöneticisi: Sistemin en üst yöneticisidir. Sistemde sınav başvurusu, aday kayıt, kesin kayıt, karne v.b. işleri planlar gerekli yetkilendirmeleri yapar.

Sistem raporlarını ihtiyaca göre açar ya da kapatır. Şifre sorunu yasayan alt kullanıcıların şifrelerini değiştirir. İhtiyaca göre yeni kullanıcılar oluşturur.

Bakanlık Kullanıcısı: “Bütün okulların yaptığı işlemleri gören Bakanlık kullanıcıları toplu raporlar oluşturabilirler. Ancak bu kullanıcılar okulun yaptığı işlemlerde değişiklik yetkisine sahip değildir” (Gültekin, 2007: 52) .

Genel Müdürlük/İl/İlçe/Okul Sistem Yöneticisi: “Genel müdürlüklerin her birinde bir sistem yöneticisi bulunur. Sistem yöneticileri sistem içinde kullanıcıları belirleyerek bu kullanıcılara ait yetki grupları oluşturup kullanıcıları bu gruplara aktarır.” (Gültekin, 2007: 52) .

Milli Eğitim Müdürlüğü Kullanıcısı: İl ve İlçe Sistem Yöneticisi Kullanıcısı tarafından oluşturulup yine aynı kullanıcı tarafından yetkilendirilir.

Öğretmen ve Müdür Yardımcıları Kullanıcıları: Okul Sistem Yöneticisi tarafından meydana getirilir. Her öğretmen ya da müdür yardımcısı kadrolu bulunduğu ya da görevlendirme olarak çalıştığı okulda sisteme tanımlanır. Ataması başka bir kuruma yapılan personelin eski okulundaki kullanıcısı sistem tarafından iptal edilir. Birden çok okulda ders veren öğretmenler için farklı kullanıcı şifreleri tanımlanması gerekmektedir.

Veli Kullanıcıları: “Öğrenci velileri, öğrencinin T.C.Kimlik Numarası ve okul numarası ile Veli Bilgilendirme Sistemi’ ne girebilirler. Böylece okul tarafından yapılan birtakım duyurular ile devamsızlık ve not bilgilerini, sınav bilgilerini görebilirler. Okul tarafından bunun için kullanıcı oluşturulmasına da yetki verilmesi işlemi yapılmaz” (Gültekin, 2007: 52) .

3.8 E-Okul Yönetim Bilgi Sisteminin Kullanıcılarına Düşen Görevler veya Sorumluluklar

Milli Eğitim Bakanlığı tarihinin en önemli projelerinden e-Okul Yönetim Bilgi Sisteminin amaçları doğrultusunda düzenli ve sağlıklı bir şekilde işleyebilmesi, sistemin kullanıcılarının üzerlerine düşen görevler veya sorumlulukları yapmalarına bağlıdır. Bu sistemin sağlıklı işlemesi için hiç şüphesiz en önemli sorumluluk Bakanlık Sistem Yöneticisi ve Bakanlık Kullanıcılarındadır. Sistem yöneticisi, sistemde gerekli güncellemelerin yapılmalı, sistemin güvenliğini en üst düzeyde sağlamalıdır. Sistemin hızlı ve kolay işlemesi için gerekli tedbirleri almalıdır.

Bu kapsamda sistemi kullanan kurumlara düşen görevler ve sorumluluklar da bulunmaktadır. Okullarımız öncelikle e-Okul Sistemi üzerinde şube ve öğrenci bilgilerinin eksiksiz ve doğru olmasını sağlamalıdır. Bu sebeple nakil gelen ve giden öğrencilerin onay işlemleri sistem üzerinde vakit geçirilmeden yapılmalıdır.

E-Okul’a daha önce hiç kaydedilmemiş olan öğrenciler varsa bu öğrenciler sisteme kaydedilerek sınıfı veya şubesi hatalı bulunan öğrencilerin bilgileri de düzeltilmelidir. Sistemde öğrenciler ile ilgili istenen tüm bilgiler titizlikle doldurulmalıdır. Bu bilgiler sistemde önemli bir veri bankası oluşturmaktadır. Ayrıca öğrenci resimleri de mutlaka yüklenmeli ve yüklenen resimler de 6 ayda bir güncellenmelidir. Sistemde resmi olmayan öğrencilerin velileri veli bilgilendirme sistemini kullanamamaktadır. Ayrıca güncel resimler sınav işlemlerinin sağlıklı işlemesi için önemlidir.

Öğrencilerin devamsızlık bilgileri günlük olarak sisteme işlenmelidir. Son yönetmelik değişikliğe ile bu görev sınıf öğretmenlerine verilmekle beraber okul yönetimi de bu görevin yerine getirilip getirilmediğini denetlemekle yükümlüdür. Aynı şekilde okul yönetimi, öğretmenlerin not girişlerini sisteme zamanında yapmalarını denetlemekle de yükümlüdür. “Okullarımız sistemde bulunan yazı, açıklama ya da duyuruları her an izleyerek açılmış ekranlarla ilgili iş ve işlemleri zamanını geçirmeden yerine getirmekle sorumludur” (Turan, 2010:107).

Milli Eğitim Bakanlığı, merkezi yapıya sahip olup taşra yönetimini il Milli Eğitim Müdürlükleri ve illere bağlı İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri ile sağlamaktadır. İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri kendisine bağlı okulların yönetimi ve denetiminden sorumlu olup

sistemin sağlıklı işlemesi için yapmaları gereken iş ve işlemlerin okullar tarafından gereği gibi yerine getirilmesini sağlayarak gerekli denetimleri ve uyarıları yapmakla sorumludur.

4. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

“E-Devlet ve İstanbul Valiliği Uygulaması” adlı çalışma Çoban (2006) tarafından yapılmıştır. İstanbul Genel Ağ Sayfasını e-Devlet ölçütleri açısından incelemeyi amaçlayan çalışmada çok sayıda doküman incelenmiştir. Çalışmada; İstanbul web sayfasının Türkiye’deki valilik web sayfaları arasında iyi bir yerde olduğu, Türkiye’de e-Devlet uygulamalarının geldiği düzeye ve eldeki imkanlara bakıldığında valilik web sayfaları için örnek teşkil edecek bir sayfa olabileceği belirlenmiş olup yine de birtakım eksikliklerin de olduğu değerlendirilmiştir.

Akar (2009) tarafından yapılan “ E-Okul Uygulamasının Başarısına Yönelik İlköğretim Okulu Öğretmen ve İdarecilerinin Görüşleri” adlı çalışmada E-okul uygulamasının güçlü ve zayıf yönlerinin ortaya konulması amaçlanarak uygulama ile ilgili olarak öğretmen ve İdareci görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Örneklemini Tokat ili ve ilçelerinde görev yapan 602 ilköğretim okulu öğretmen ve idarecisinin oluşturduğu araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Neticede öğretmen ve idarecilerin E-okulun faydalılığı hakkındaki görüşleri; cinsiyetlerine, kıdemlerine, bilgisayara olan ilgilerine ya da okulun bulunduğu yere göre anlamlı bir farklılık göstermediği ama yönetim alanında görevi olan öğretmenlerin e-okul uygulamasını öteki öğretmenlere oranla daha yararlı bulduğu sonucuna varılmıştır.

Konuyla ilgili olarak genelde nitel ve nicel türde araştırmalar yapılmıştır. “Eğitim Yöneticilerinin E-Okul Sisteminin İşleyişine İlişkin Görüşleri ve Memnuniyet Düzeyleri (Esenyurt-Beylikdüzü İlçeleri Örneği” adlı çalışma Ersoy (2010) tarafından yapılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde 2007-2008 eğitim-öğretim yılında uygulamaya konan E-Okul Yönetim Bilgi Sistemine ilişkin, eğitim yöneticilerinin e-okul sistemine ilişkin görüş ve memnuniyet düzeylerini inceleyerek, 2007-2008 eğitim-öğretim yılından beri MEB bakanlığına bağlı okullarda uygulanan sistemin işlerliğini ortaya çıkarmak amacıyla yapılan söz konusu çalışmaya İstanbul Esenyurt ve Beylikdüzü ilçelerinde görev yapan 130 okul yöneticisi katılmıştır. Araştırmanın evrenini 2008-2009 eğitim öğretim yılı İstanbul İli Esenyurt ve Beylikdüzü İlçelerindeki Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi 59 adet ilk ve ortaöğretim okullarında görev yapan yöneticiler oluştururken örneklem ise bu okullarda görev yapan ve rastgele yöntemle seçilen 130 eğitim yöneticisi olmuştur.

Eğitim kurumlarında uygulanması zorunlu olan ve bilgi girişleri internet üzerinden yapılan e-okul sistemine ilişkin eğitim yöneticilerinin görüş ve memnuniyetleri incelenmek üzere c bölümden oluşan bir anketin uygulandığı çalışmanın sonucunda, yöneticilerin e-okul sisteminin güvenirliği konusunda hala şüpheleri olduğu, öğretmenlerin sistemi yeterli seviyede ve etkin kullanmadığını düşündükleri, velileri sistem hakkında yeterince bilgilendirmedikleri ve sistemin ğrenci devamsızlıkları problemini zmediğini düşündükleri bulunmuştur.

Turan (2010) tarafından yapılan “ Milli Eğitim Bakanlığı Bilişim Sisteminin Bir Alt Sistemi Olarak E-Okul Uygulamasına İlişkin İlköğretim Okullarındaki Yönetici, ğretmen, ğrenci ve Veli Görüşleri” adlı nitel araştırmada yöneticilerin, öğretmenlerin, öğrencilerin ve velilerin Milli Eğitim Bakanlığı e-Okul Yönetim Bilgi Sistemi’ne ilişkin görüşleri tespit edilmiştir. Çalışmada veri toplama yöntemi olarak acık uçlu sorulara dayanan yarı yapılandırılmış bireysel görüşmeler ile odak grup görüşmeleri kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Antalya Kemer Kuzdere H.M.S. İlköğretim Okulunda görevli 3 yönetici ve 37 ğretmen ile bu okulda öğrenim görmekte olan 729 ilköğretim ikinci kademe ğrencisi ve bu öğrencilerin velileri oluşturmuştur. Araştırmanın rneklemi ise 3 yönetici (1 müdür ve 2 müdür yardımcısı), 11 branş ğretmeni, 6 ğrenci ve 6 veli oluşturmuştur. Neticede; yöneticiler, öğretmenler, öğrenciler ve veliler genel anlamda bu sistemleri kullanmaktan memnun olmakla beraber bazı düzenlemelerle sistemlerin daha işlevsel olacağını düşünmektedirler.

“ğretmen ve idarecilerin E-Okul Uygulamalarına İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi” adlı alışma Gültekin (2010) tarafından yapılmıştır. Verilerin, araştırmacı tarafından geliştirilen anket ve kişisel bilgi formu aracılığıyla toplandığı araştırmanın evrenini 2009-2010 ğretim yılında, Elzığ ve şanlıurfa illerinde, Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlı ilköğretim okullarında görev yapan ğretmen ve idareciler oluştururken örneklem ise, seçkisiz oransız örnekleme yöntemiyle seçilmek suretiyle toplam 16 okulda görev yapan 241 ğretmen ve 22 yönetici olmuştur. Neticede; ğretmen ve idarecilerin e-Okul uygulamalarına ilişkin görüşleri ile görev yaptıkları iller, görev yerleri, görevleri ve cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamazken ğretmen ve idarecilerin e-Okul’u kullanmadan önceki bilgisayar ve interneti kullanma düzeylerinde ise e-Okul’u kullandıktan sonra artış olduğu belirlenmiştir.

Kızılboğa (2010) “Milli Eğitim Bakanlığının E-Okul Uygulamasının Yönetici, ğretmen, ğrenci ve Veli Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi” adlı çalışmasında nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması yöntemini kullanmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı e-Okul uygulamalarının, okul yöneticileri, öğretmenler, öğrenciler ve velilerden alınan görüşler doğrultusunda değerlendirildiği çalışmada örneklem olarak İstanbul ilinin 7 farklı iliğesinden 10 yönetici, 13 ğretmen, 14 ğrenci

ve 11 veli alınmıştır. Neticede e-Okul uygulamasının, yöneticilerin birçok işini kolaylaştırdığı sunucu ve hız sorunu halledildiği zaman sistemin daha kullanışlı hale geleceği sonucuna varılmıştır.

“Türkiye’de E-Devlet Kavramının Gelişimi ve Mili eğitim Bakanlığında E-okul Uygulaması: Konya Örneği” adlı çalışma Topbaş (2012) tarafından yapılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığında e-okul uygulaması ile ilköğretim okullarında görev yapan öğretmen ve idarecilerin e-okul uygulamalarına yaklaşımları ve beklentilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesinin amaçlandığı araştırmada olasılığa dayalı örneklem seçme yöntemi olan “tesadüfi örneklem yöntemi” tercih edilmiştir. Araştırmanın evrenini 2011-2012 öğretim yılında, Konya ili Selçuklu, Meram ve Karatay ilçelerinde, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilköğretim okullarında görev yapan öğretmen ve idareciler oluştururken örnekleme, toplam 28 ilköğretim okulunda görev yapan 210 öğretmen ve 90 idareciden oluşmuştur. Anket formu aracılığıyla toplanan veriler sonucunda öğretmen ve idarecilerin e-okulu kullanmadan önceki bilgisayar ve interneti kullanma düzeylerinde, e-okul kullandıktan sonra artış olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada katılımcıların branşları ve kıdemleri ile e-okul uygulamaları arasında bir farklılık bulunamamıştır.

Onat (2011) tarafından yapılan “Türkiye’de E-Devlet Uygulamaları ve Milli Eğitim Bakanlığı Örneği” adlı çalışmanın amacı e-devlet uygulamalarının hem Avrupa’da hem de Türkiye’de ne kadar gerçekleştirilebildiği ya da kamu yönetimi açısından devletin yönetim içerisinde hangi yeni yapılanmalara gittiğini irdelemektir. Doküman incelemesi yönteminin kullanıldığı araştırmada, Türkiye’de e-devlet anlayışının ve uygulamalarının tam olarak yerleşmediği, yerel yönetimlerde de e-devlet kavramının sadece belediyelerle sınırlı kaldığı sonucuna varılmıştır.

Özkan (2011) tarafından yapılan, “İlköğretim Okulu Yönetici ve Öğretmenlerinin Milli Eğitim Bakanlığının E-Okul Uygulamalarına İlişkin Algıları” adlı çalışma okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin e-okul uygulamasının eğitim sistemine katkısının, sistemin işleyişi ve başarısı ile olumlu ve olumsuz yönleri hakkındaki görüşlerinin ortaya konulması amacıyla yapılmıştır. Evrenin Van ili olarak belirlendiği araştırmada örneklem ise Van ilinde bulunan 5 eğitim bölgesinden 10 İlköğretim Okulundan toplamda 303 Öğretmen ve 26 Okul Yöneticisi olmuştur. Anket yönteminin kullanıldığı araştırma sonucunda e-okul uygulamasının sınıf geçme defteri, not cetveli gibi belgeleri kaldırarak zaman ve işgücü kaybını önlediği görüşü ilk sırada yer alan avantaj olarak belirlenmiştir. Sistemin en önemli dezavantajı olarak da bazı işlemlerdeki kaydet butonunun yönetici modülünden aktif edilmesi olarak görülmüştür. Doğu (2012), hem nitel hem nicel araştırma yöntemleri kullanarak hazırladığı “Orta Öğretim Kurumları Paydaşlarının E-Okul Eğitim Yönetimi Bilgi Sisteminin İşleyiş

Sürecine İlişkin Görüşleri” adlı çalışmasında Şanlıurfa ilinde bulunan ortaöğretim kurumu paydaşlarının (yönetici, öğretmen, veli ve öğrenci) e-Okul Eğitim Yönetimi Bilgi Sistemi’ne ilişkin görüşlerinin bazı değişkenlere göre (yönetici ve öğretmenlerin cinsiyetlerine, yaşlarına, görevlerine, görev yaptıkları okul türüne, yöneticilerin yöneticilik yaptıkları süreye, meslekteki hizmet sürelerine, evlerinde bilgisayar bulunması durumuna, evinde internet bağlantısı bulunması durumuna, interneti kullanma amacına göre olmak üzere) anlamlı farklılık gösterip göstermediğini incelemiştir. Araştırmanın evrenini bir ortaöğretim kurumunda görev yapmakta olan yönetici ve öğretmenler oluşturmuştur. Evren, okul türlerine göre alt evrenlere ayrılmış ve bu alt evrenlerden tesadüfî yöntemle 148 yönetici ve 379 öğretmene ölçek uygulanmıştır. Araştırmanın nicel verileri 2011-2012 öğretim yılında Şanlıurfa İli Merkez, Akçakale, Bozova, Birecik, Ceylanpınar, Halfeti, Harran, Hilvan, Siverek ve Viranşehir ilçelerinden elde edilirken nitel verileri ise aynı yıl Şanlıurfa il merkezinde bir ortaöğretim kurumunda görev yapmakta olan yöneticiler ve öğretmenler ile bir ortaöğretim kurumunda öğrenimine devam eden öğrencilerle onların velileri ile yapılan görüşmeler yoluyla elde edilmiştir. Görüşmelerde yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış ve 12 yönetici, 12 öğretmen, 12 veli ve 12 öğrenci olmak üzere toplam 48 kişi ile görüşülmüştür. Neticede; 30 yaşın altında olan yönetici ve öğretmenler sistemi 31-40 yaş ve 41-50 yaş arasındaki yönetici ve öğretmenlere göre daha olumsuz kabul etmektedirler. Bununla birlikte yapılan araştırma sonucuna göre yöneticilerin öğretmenlere göre sistemi daha olumlu buldukları ve sistemin işleyişinde daha az sorunla karşılaştıkları belirlenmiştir.

5.YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde araştırmada, araştırmanın modeli, evren ve örneklem, veri toplama aracı, verilerin uygulanması, verilerin işlenmesi ve çözümlenmesine yer verilmiştir.

5.1 Araştırmanın Modeli

“E-Okul sisteminin ilkokul yöneticileri ve öğretmenleri tarafından değerlendirilmesi” adlı çalışmaya katılanlara yönelik anket ve ölçekler uygulanmıştır. Anket çalışmasındaki ölçek ve değişkenler ile yöneticilerin ve öğretmenlerin e-okul sistemi ile ilgili algıları test edilmiştir.

Tarama modelinin kullanıldığı bu araştırmada genel tarama modeli tercih edilmiştir.

5.2 Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Bu araştırmanın evrenini İstanbul ili Pendik İlçesinde 2014-2015 eğitim öğretim yılında devlet ilkokullarında görevli öğretmen ve yöneticilerden meydana getirmektedir. Araştırmanın örneklemi, İstanbul ilinin Pendik ilçesinde bulunan okullarda görev yapan basit tesadüfî örnekleme yöntemi ile seçilen 230 öğretmen ve yöneticiyi kapsamaktadır.

5.3 Veri Toplama Aracı

Araştırmada veriler Polat (2011) tarafından hazırlanan “YBSEÖ” isimli veri toplama aracı ile toplanmıştır. Veri toplama aracı anketin devlet okullarından görev yapan öğretmen ve yöneticilere uygulanabilmesi için ilgili yerlerden resmi izin alınmıştır.

Ölçeğin ilk bölümünde kişisel bilgilerin yer aldığı 5 (beş) soru yöneltilmiştir. İkinci bölümde öğretmen ve yöneticilerin algılarını belirlemek üzere e-okul yeterlik ölçeği, üçüncü bölümde ise e okula dönük yapılandırılmış görüşlerin tespitine yönelik anket uygulanmıştır.

Kullanılan ölçek Polat 2011 tarafından hazırlanmıştır. Toplamda 4 maddenin ölçekten çıkarılması sonrasında tekrardan bu sefer 35 madde üzerinden ölçeğin Cronbach Alpha katsayısı hesaplanmıştır. Yeni Cronbach Alpha katsayısı, ,959 olarak bulunmuştur. Ayrıca mevcut araştırma için kullanılan ölçekten elde edilen veriler incelendiğinde de Cronbach Alpha katsayısı, ,964 olduğu gözlemlenmiştir.

5.4 Verilerin Toplanması

Okullarda görev yapan öğretmen ve yöneticilerin e-okul hakkındaki görüşlerinin ortaya çıkarılması amacıyla ortaya çıkan bu araştırmada kişisel bilgi anketi, “YBSEÖ” ve e-okul yapılandırılmış görüşler formu kullanılmıştır.

Anketlerin uygulama süreci yaklaşık 4 hafta sürmüştür.

5.5 Verilerin İşlenmesi ve Çözümlemesi

Ölçme aracıyla toplanan veriler, bilgisayara aktarılarak araştırmanın amacına ilişkin sorulara yanıt olabilecek şekilde SPSS 16.0 programında çözümlenmiştir.

Verilen yanıtlarda “Tamamen yeterli” (5) puan , “Yeterli” (4) puan , “Orta derece yeterli” (3) puan , “Yeterli değil” (2) puan , “Hiç yeterli değil” (1) puan olarak değerlendirilmiştir.

Anketin birinci bölümünde bulunan demografik özellikler puanlanmış ve istatistiksel çözümlenmeler bilgisayar ortamında yapılmıştır. Çözümlenmelerde demografik özelliklerini (cinsiyet, Branş, öğrenim durumu, hizmet süresi ve e-okula erişim şekli) betimleyici frekans ve yüzde dağılımları tespit edilmiş ve daha sonra ölçekteki soru maddeleri ile ilgili toplam puanlar belirlenmiştir. Başarılı okul müdürü ile ilgili puan ortalamaları arasında farklılık olup olmadığını anlamak için, varyans analizi ve “t” testi teknikleri, ayrıca öğretmen ve okul yöneticisinin cinsiyeti ve diğer sorular arasındaki ilişkiyi belirlemek için de “ χ^2 ” tekniği kullanılmıştır.

6. BULGULAR

Bu bölümde veri toplama aracı olan “YBSEÖ” ölçeğinden elde edilen verilere yer verilmiştir. Elde edilen veriler frekans, yüzde dağılımları, t-testi ve varyans analizi testleri analiz edilmiştir.

6.1 Araştırmaya Katılan Öğretmen ve Okul Yöneticilerine Ait Demografik Bilgiler

Araştırmaya katılan müdür yardımcısı ve öğretmenlere ait bilgiler aşağıdaki çizelgelerde verilmiştir.

Çizelge 6.1: Cinsiyet Değişkenine Göre Yüzde Dağılımları

	Frekans	%
Kadın	148	64,3
Erkek	82	35,7
Total	230	100,0

Yapılan araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre frekans ve yüzdeleri verilmiştir. Katılanların (%64,3) kadın, (% 35,7) erkek olduğu ve sayısal olarak kadınların erkeklerden daha fazla olduğu görülmüştür.

Çizelge 6.2: Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Yüzde Dağılımları

	Frekans	%
Ön lisans	7	3,0
Lisans	203	88,3
Yüksek Lisans	20	8,7
Total	230	100,0

Çizelge incelendiğinden katılımcıların büyük çoğunluğunun Lisans mezunu oldukları görülmektedir (%88,3).

Çizelge 6.3: Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Yüzde Dağılımları

	Frekans	%
1 Yılden Az	8	3,5
1-5	72	31,3
6-10	70	30,4
11-15	47	20,4
16+	33	14,3
Total	230	100,0

Katılımcıların mesleki kıdem değişkenleri incelendiğinde 1 yıldan az katılımcıların oranının %3,5, 1-5 yıl arası katılımcı oranının %31,3, 6-10 yıl arası katılımcı oranının %30,4, 11-15 yıl arası katılımcı oranının %20,4 ve 16 yıl ve daha fazla yıl olan katılımcı oranının %14,3 olduğu tespit edilmiştir.

Çizelge 6.4: E Okul Sistemine Erişimde En Çok Tercih Edilen Mekan Değişkenine Göre Yüzde Dağılımları

	Frekans	%
İkamet	161	70,0
Okul	43	18,7
Cep Tel	22	9,6
İnternet Kafe	2	,9
Diğer	2	,9
Total	230	100,0

E Okul Sistemine Erişimde En Çok Tercih Edilen Mekân Değişkenine Göre Yüzde Dağılımları incelendiğinde katılımcıların büyük kısmının (%70,0) evde bağlandığı görülmektedir.

6.2 Araştırmaya Katılan Öğretmen ve Okul Yöneticilerine Ait “YBSEÖ” Puan Yorumu

Çizelge 6.5: “YBSEÖ” Puan Yorumu

	N	Min	Max	X	SS	Madde Ort.
Kurum İşlemleri	230	25,00	70,00	50,28	8,69	3,59
Öğrenci İşlemleri	230	20,00	55,00	39,09	6,44	3,55
Karne Dönemi İşlemleri	230	9,00	30,00	22,15	3,66	3,19
Toplam	230	61,00	154,00	111,5	17,41	3,18

“YBSEÖ” puan yorumları Çizelgede verilmiştir. Çizelgedeki veriler aşağıdaki gibi yorumlanmıştır: Ölçeğin aralık genişliğinin, “dizi genişliği/yapılacak grup sayısı” (Tekin, 1996) tarafından geliştirilen formül ile hesaplanmıştır. Geliştirilen formülde aritmetik ortalama aralıkları; “1,00-1,80=Hiç yeterli değil”, “1,81-2,60=Yeterli değil”, “2,61-3,40=Orta düzey yeterli”, “3,41- 4,20=Yeterli” ve “4,21-5,00=Tamamen yeterli” şeklindedir. Ölçekteki puanlar, 1,00 ile 5,00 arasında olduğundan, puanlar 5,00’e yaklaştıkça yöneticilerin yönetim beceri seviyesi algısının yüksek olduğu, 1,00’e yaklaştıkça ise düşük olduğu kabul edilmiştir.

Çizelge incelendiğinde katılımcıların görüşünün kurum işlemleri ve öğrenci işlemleri için “Yeterli”, Karne dönemi işlemleri ve genel toplamda orta düzeyde yeterli olduğu görülmüştür.

Çizelge 6.6: “YBSEÖ” Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Yorumlanması

	Cinsiyet	N	X	Ss	Sd	T	p
Kurum işlemleri	Kadın	148	50,001	9,00	148	,656	,513
	Erkek	82	50,79	8,12	82		
Öğrenci işlemleri	Kadın	148	39,07	6,60	148	,054	,957
	Erkek	82	39,12	6,17	82		
Karne Dönemi işlemler	Kadın	148	22,11	3,71	148	,231	,816
	Erkek	82	22,23	3,61	82		
Toplam	Kadın	148	111,2	18,13	148	,396	,693
	Erkek	82	112,1	16,14	82		

Çizelgede Cinsiyet değişkenine göre “YBSEÖ” Puan ortalamaları, standart sapmaları ve T-Testi Sonucu verilmiştir. Çizelgeye göre kurum işlemleri alt boyutunda kadınların ortalamasının ($\bar{x}=50,001$), erkeklerin ortalamasından ($\bar{x}=50,79$) daha düşük olduğu görülmektedir. Ancak yapılan t-testi sonunda kadınlar ile erkekler arasında anlamlı düzeyde bir farkın olmadığı görülmüştür ($t=,656$, $p>,05$).

Öğrenci işleri alt boyutunda kadınların ortalamasının ($\bar{x}=39,07$), erkeklerin ortalamasından ($\bar{x}=39,12$) daha düşük olduğu görülmektedir. Yapılan t-testi sonunda kadınlar ile erkekler arasında anlamlı düzeyde bir farkın olmadığı görülmüştür ($t=0,054$, $p>,05$).

Karne dönemi işlemleri alt boyutunda kadınların ortalamasının ($\bar{x}=22,11$), erkeklerin ortalamasından ($\bar{x}=22,23$) daha düşük olduğu görülmektedir. Ancak yapılan t-testi sonunda kadınlar ile erkekler arasında anlamlı düzeyde bir farkın olmadığı görülmüştür ($t=0,231$, $p>,05$).

Son olarak “YBSEÖ” toplam puan incelendiğinde kadınların ortalamasının ($\bar{x}=111,2$), erkeklerin ortalamasından ($\bar{x}=112,1$) daha düşük olduğu görülmektedir. Ancak yapılan t-testi sonunda kadınlar ile erkekler arasında anlamlı düzeyde bir farkın olmadığı görülmüştür ($t=0,396$, $p>,05$).

Çizelge 6.7: “YBSEÖ” Puanlarının Öğrenim Değişkenine Göre ANOVA testi sonucu

Görev	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Kurum İşlemleri	Gruplar Arası	262,968	2	131,484	1,752	,176
	Grup İçi	17040,093	227	75,066		
	Toplam	17303,061	229			
Öğrenci İşlemleri	Gruplar Arası	191,234	2	95,617	2,330	,100
	Grup İçi	9313,849	227	41,030		
	Toplam	9505,083	229			
Karne Dönemi İşlemleri	Gruplar Arası	67,764	2	33,882	2,553	,080
	Grup İçi	3012,601	227	13,271		
	Toplam	3080,365	229			
Toplam	Gruplar Arası	1458,628	2	729,314	2,434	,090
	Grup İçi	68026,594	227	299,677		
	Toplam	69485,222	229			

Çizelgede “YBSEÖ” puanlarının öğrenim değişkenine göre ANOVA testi puanları verilmiştir. Yapılan araştırmaya göre kurum işlemleri ($F=1,752$, $p>,05$), öğrenci işlemleri ($F=2,33$, $p>,05$) ve karne dönemi işlemleri ($F=2,55$, $p>,05$) alt faktörlerinden öğrenim durum değişkenleri arasında anlamlı düzeyde fark ortaya çıkmamıştır. Ayrıca “YBSEÖ” ölçeği puanları ($F=2,43$, $p>,05$) incelendiğinde de öğretim düzeyinin ayırt edici bir değişken olmadığı görülmektedir.

Çizelge 6.8: “YBSEÖ” Puanlarının Mesleki Kıdem Değişkenine Göre ANOVA testi sonucu

Görev	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Kurum İşlemleri	Gruplar Arası	664,260	4	166,065	2,246	,065
	Grup İçi	16638,801	225	73,950		
	Toplam	17303,061	229			
Öğrenci İşlemleri	Gruplar Arası	194,199	4	48,550	1,173	,323
	Grup İçi	9310,884	225	41,382		
	Toplam	9505,083	229			
Karne Dönemi İşlemleri	Gruplar Arası	84,490	4	21,123	1,586	,179
	Grup İçi	2995,875	225	13,315		
	Toplam	3080,365	229			
Toplam	Gruplar Arası	2279,305	4	569,826	1,908	,110
	Grup İçi	67205,917	225	298,693		
	Toplam	69485,222	229			

Çizelgede “YBSEÖ” puanlarının mesleki kıdem değişkenine göre ANOVA testi puanları verilmiştir. Yapılan araştırmaya göre kurum işlemleri ($F=2,246$, $p>,05$), öğrenci işlemleri ($F=1,173$, $p>,05$) ve karne dönemi işlemleri ($F=1,586$, $p>,05$) alt faktörlerinden mesleki kıdem durum değişkenleri arasında anlamlı düzeyde fark ortaya çıkmamıştır. Ayrıca “YBSEÖ” puanları ($F=1,908$, $p>,05$) incelendiğinde de mesleki kıdem değişkenleri arasında anlamlı düzeyde bir fark görülmemiştir.

Çizelge 6.9: “YBSEÖ” Puanlarının E Okul Sistemine Erişimde En Çok Tercih Edilen Mekân Değişkenine Göre ANOVA testi sonucu

Görev	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Kurum İşlemleri	Gruplar Arası	388,034	4	97,008	1,290	,275
	Grup İçi	16915,027	225	75,178		
	Toplam	17303,061	229			
Öğrenci İşlemleri	Gruplar Arası	248,766	4	62,191	1,512	,200
	Grup İçi	9256,317	225	41,139		
	Toplam	9505,083	229			
Karne Dönemi İşlemleri	Gruplar Arası	126,069	4	31,517	2,400	,051
	Grup İçi	2954,296	225	13,130		
	Toplam	3080,365	229			
Toplam	Gruplar Arası	2047,304	4	511,826	1,708	,149
	Grup İçi	67437,918	225	299,724		
	Toplam	69485,222	229			

Çizelgede “YBSEÖ” puanlarının E Okul sistemine erişimde en çok tercih edilen mekan değişkenine göre ANOVA testi puanları verilmiştir. Yapılan araştırmaya göre kurum işlemleri ($F=1,29$, $p>,05$), öğrenci işlemleri ($F=1,51$, $p>,05$) ve karne dönemi işlemleri ($F=2,40$, $p>,05$) alt faktörlerinden e-okula erişilen mekan değişkenleri arasında anlamlı düzeyde fark ortaya çıkmamıştır. Ayrıca “YBSEÖ” puanları ($F=1,708$, $p>,05$) incelendiğinde de e-okula erişilen mekan değişkenleri arasında anlamlı düzeyde bir fark görülmemiştir.

6.3 Katılımcıların Görev Değişkenine Göre E-Okul Yapılandırılmış Görüşler Bölümü İçin Dağılımları

“Araştırma için geliştirilen YBSEÖ ikinci bölümünde yönetici ve öğretmenlere, e-okulun yeterlilik düzeyini daha da geliştirmeye ve iyileştirmeye yönelik olarak, ölçek hazırlık aşamasında Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı ilköğretim kurumlarındaki yönetici ve öğretmenlerle yapılan görüşmeler sonucunda üretilen 10 adet yapılandırılmış görüş maddesi yöneltilmiştir. 5’li Likert tipinde hazırlanmış olan yapılandırılmış görüşler bölümü için oluşturulan “Tamamen Katılıyorum” ve “Hiç Katılmıyorum” seçeneklerine ait yanıtların istatistikî olarak analiz edilebilir ve yeterli düzeye

ulaşamaması nedeniyle bu seçenekleri kendilerinden bir sonraki ve bir önceki seçeneklerle birleştirme yoluna gidilmiştir. Bu şekilde gerçekleştirilen analizler sonucunda elde edilen bulgulara göre katılımcıların e-okula yönelik yapılandırılmış görüşleri aşağıdaki tablolarda verilmiştir (Polat, 2011: 87).”

Çizelge 6.10: E-Okul sistemi içerisindeki menüler bölümünde okul içerisindeki kulüp çalışmalarına yönelik menülerinde olması gerekir.

	Frekans	%
Tamamen Katılıyorum	47	20,4
Katılıyorum	77	33,5
Kararsızım	46	20,0
Katılmıyorum	41	17,8
Hiç Katılmıyorum	19	8,3
Total	230	100,0

“E-Okul sistemi içerisindeki menüler bölümünde okul içerisindeki kulüp çalışmalarına yönelik menülerinde olması gerekir.” Önermesine katılımcıların %20,4’ünün tamamen katılıyorum, %33,5’inin katılıyorum, %20’sinin kararsızım, %17,8’inin katılmıyorum ve %8,3’ünün ise hiç katılmıyorum seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun mevcut önermeye katılıyorum ve tamamen katılıyorum düzeyince cevap verdikleri görülmektedir (ort=3,4).

Çizelge 6.11: E-Okul yapısı içerisinde okul rehberlik çalışmalarına yönelik ayrı bir modül oluşturulması gerekir.

	Frekans	%
Tamamen Katılıyorum	79	34,3
Katılıyorum	116	50,4
Kararsızım	19	8,3
Katılmıyorum	13	5,7
Hiç Katılmıyorum	3	1,3
Total	230	100,0

“E-Okul yapısı içerisinde okul rehberlik çalışmalarına yönelik ayrı bir modül oluşturulması gerekir.” Önermesine katılımcıların %34,3’ünün tamamen katılıyorum,

%50,4'ünün katılıyorum, %8,3'ünün kararsızım, %5,7'sinin katılmıyorum ve %1,3'ünün ise hiç katılmıyorum seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun mevcut önermeye katılıyorum ve tamamen katılıyorum düzeyince cevap verdikleri görülmektedir (ort=4,1).

Çizelge 6.12 : Yönetici ve diğer modüllerin kullanımı esnasında pratik bir site haritasının olması gereklidir.

	Frekans	%
Tamamen Katılıyorum	85	37,0
Katılıyorum	117	50,9
Kararsızım	25	10,9
Katılmıyorum	3	1,3
Total	230	100,0

“Yönetici ve diğer modüllerin kullanımı esnasında pratik bir site haritasının olması gereklidir.”Önermesine katılımcıların %37'si tamamen katılıyorum, %50,9'unun katılıyorum, %10,9'unun kararsızım ve %1,3'ünün ise hiç katılmıyorum seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun mevcut önermeye katılıyorum ve tamamen katılıyorum düzeyince cevap verdikleri görülmektedir (ort=4,4).

Çizelge 6.13: Sınıf içi rehberlik çalışmalarına yönelikte ayrı alt menülerin olması gerekir.

	Frekans	%
Tamamen Katılıyorum	72	31,3
Katılıyorum	111	48,3
Kararsızım	32	13,9
Katılmıyorum	11	4,8
Hiç Katılmıyorum	4	1,7
Total	230	100,0

“Sınıf içi rehberlik çalışmalarına yönelikte ayrı alt menülerin olması gerekir.” Önermesine katılımcıların %31,3'ünün tamamen katılıyorum, %48,3'ünün katılıyorum, %13,9'unun kararsızım, %4,8'inin katılmıyorum ve %1,7'sinin ise hiç katılmıyorum seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun mevcut önermeye katılıyorum ve tamamen katılıyorum düzeyince cevap verdikleri görülmektedir (ort=4,02).

Çizelge 6.14: Rapor Listesi menüsünün içeriğinin şekil ve grafiklerle daha ayrıntılı tasarlanması gerekir.

	Frekans	%
Tamamen Katılıyorum	72	31,3
Katılıyorum	99	43,0
Kararsızım	44	19,1
Katılmıyorum	10	4,3
Hiç Katılmıyorum	5	2,2
Total	230	100,0

“Sınıf içi rehberlik çalışmalarına yönelikte ayrı alt menülerin olması gerekir.” Önermesine katılımcıların %31,3’ünün tamamen katılıyorum, %43’ünün katılıyorum, %19,1’inin kararsızım, %4,3’ünün katılmıyorum ve %2,2’sinin ise hiç katılmıyorum seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun mevcut önermeye katılıyorum ve tamamen katılıyorum düzeyince cevap verdikleri görülmektedir (ort=4,14).

Çizelge 6.15: Öğretmen modülün de kulüp çalışmalarına yönelik ayrıntılı bir menü veya alt menülerin olması gereklidir.

	Frekans	%
Tamamen Katılıyorum	47	20,4
Katılıyorum	94	40,9
Kararsızım	41	17,8
Katılmıyorum	32	13,9
Hiç Katılmıyorum	16	7,0
Total	230	100,0

“Öğretmen modülün de kulüp çalışmalarına yönelik ayrıntılı bir menü veya alt menülerin olması gereklidir.”Önermesine katılımcıların %20,4’ünün tamamen katılıyorum, %40,9’unun katılıyorum, %17,8’inin kararsızım, %13,9’unun katılmıyorum ve %7’sinin ise hiç katılmıyorum seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun mevcut önermeye katılıyorum ve tamamen katılıyorum düzeyince cevap verdikleri görülmektedir (ort=3,75).

Çizelge 6.16: Öğrencilerin sosyal faaliyet adı altında okuduğu kitap listelerini oluştururken e-okul içerisinde öğretmenin oluşturacağı bir kitap isim havuzunun olması veri girişlerini kolaylaştırır.

	Frekans	%
Tamamen Katılıyorum	78	33,9
Katılıyorum	104	45,2
Kararsızım	28	12,2
Katılmıyorum	16	7,0
Hiç Katılmıyorum	4	1,7
Total	230	100,0

“Öğrencilerin sosyal faaliyet adı altında okuduğu kitap listelerini oluştururken e-okul içerisinde öğretmenin oluşturacağı bir kitap isim havuzunun olması veri girişlerini kolaylaştırır.”Önermesine katılımcıların %33,9’unun tamamen katılıyorum, %45,2’sinin katılıyorum, %12,2’sinin kararsızım, %7’sinin katılmıyorum ve %1,7’sinin ise hiç katılmıyorum seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun mevcut önermeye katılıyorum ve tamamen katılıyorum düzeyince cevap verdikleri görülmektedir (ort=4,13).

Çizelge 6.17: E-Okul açılış sayfasında her okulun kendi kurum kültürüne yönelikte bilgiler olmalıdır.

	Frekans	%
Tamamen Katılıyorum	78	33,9
Katılıyorum	107	46,5
Kararsızım	30	13,0
Katılmıyorum	11	4,8
Hiç Katılmıyorum	4	1,7
Total	230	100,0

“E-Okul açılış sayfasında her okulun kendi kurum kültürüne yönelikte bilgiler olmalıdır.” Önermesine katılımcıların %33,9’unun tamamen katılıyorum, %46,5’inin katılıyorum, %13’ünün kararsızım, %4,8’inin katılmıyorum ve %1,7’sinin ise hiç

katılmıyorum seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun mevcut önermeye katılıyorum ve tamamen katılıyorum düzeyince cevap verdikleri görülmektedir (ort=4,06).

7. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

7.1 Sonuç

Yeni kamu hizmeti uygulamaları günümüzün çağdaş yönetim anlayışı felsefesinin çıkış noktasını teşkil etmektedir. Yönetişim kavramı ile birlikte gündeme gelen hizmet alan ve hizmet veren arasındaki etkileşimin düzeyi çağdaş yönetim anlayışının kalitesini ifade etmektedir.

Kamu hizmetlerindeki gelişme, devlet sektöründe de hizmetlerin sunuluşunda kendini gösteren bir büyüme meydana getirmiştir. Kamu hizmetlerinin gereksinimlerin değişmesiyle orantılı olarak sürekli değişiyor olması, kamu yönetiminin de sürekli değişerek bu gelişmeye uyum göstermesini gerekli kılmıştır. Teknolojik alandaki yenilikler ve gelişmeler de yönetimin şekli ve biçimi konusunda önemli etkiler meydana getirmiştir. E-okul uygulamaları bu etkinin ortaya çıkardığı sonuçtur. E-Devlet uygulamaları ile beraber hizmetlere erişim kolaylaşmış, bilgiye daha çabuk ulaşılması imkânı doğmuş, hizmetler daha ucuza mal edilmiş, kırtasiyecilik önemli ölçüde azalmış, hantal bürokratik yapıda önemli iyileşmeler meydana gelmiş, bilgisayar kullanımı artmış ve tüm bunların sonucunda da yönetimde şeffaflık ve saydamlık sağlanmış, yurttaş odaklı bir yönetim anlayışı oluşturulmuştur.

E-devlet uygulamalarının Milli Eğitim Bakanlığına yansımaları MEBBİS ve E-okul gibi önemli projeler olarak kendini göstermiştir. MEBBİS daha çok personel yönetimini düzenleyen bir sistem olmuşken özellikle e-okul uygulamaları veli ve öğrencilerle daha çok etkileşim imkânı getiren önemli bir proje olarak başarıyla uygulanmış ve uygulanmaya devam etmektedir.

Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modellerinin içinden ise genel tarama modeli tercih edilmiştir.

Bu araştırmanın evrenini İstanbul ili Pendik İlçesinde 2014-2015 eğitim öğretim yılında devlet ilkokullarında görev yapan öğretmen ve yöneticilerden oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini, İstanbul ili Pendik ilçesinde bulunan okullarda görev yapan basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilen 230 öğretmen ve yöneticiyi kapsamaktadır.

Araştırmada veriler Polat (2011) tarafından hazırlanan “YBSEÖ” isimli veri toplama aracı ile toplanmıştır. Veri toplama aracı anketin devlet okullarından görev yapan öğretmen ve yöneticilere uygulanabilmesi için ilgili yerlerden resmi izin alınmıştır.

Yapılan araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre frekans ve yüzdeleri verilmiştir. Katılanların (%64,3) kadın, (% 35,7) erkek olduğu ve sayısal olarak kadınların erkeklerden daha fazla olduğu görölmüştür.

Çizelge incelendiğinden katılımcıların büyük çoğunluğunun Lisans mezunu oldukları görölmektedir.

E Okul Sistemine Erişimde En Çok Tercih Edilen Mekan Değişkenine Göre Yüzde Dağılımları incelendiğinde katılımcıların büyük kısmının evde bağlandığı görölmektedir.

Yapılan araştırmada şu sonuçlar elde edilmiştir:

Katılımcıların görüşünün kurum işlemleri ve öğrenci işlemleri için “Yeterli”, Karne dönemi işlemleri ve genel toplamda orta düzeyde yeterli olduğu görölmüştür.

Katılımcıların YBSEÖ ve alt faktörleri puanları incelendiğinde cinsiyet, öğrenim durumu, mesleki kıdem ve e okula bağlandıkları mekan itibari anlamlı düzeyde bir farkın olmadığı görölmüştür.

E-Okul Yönetim Bilgi Sistemi ile birlikte evrak işleri ile iletişim elektronikleşmiş, kâğıt ve zaman tasarrufu yoluyla maliyet önemli ölçüde düşmüştür. Karne basımı, not çizelgelerinin doldurulması gibi iş ve işlemler zahmetli bir iş yükü konumundan çıkmıştır. Yönetim ile ilgili işler daha zahmetsiz, kolay ve akıcı bir biçimde yürütölmüştür. Elbette bu durum insan kaynaklarında aranan nitelik olarak bilişim ve internet okuryazarı olma durumunu da beraberinde getirmiştir. E-Okul Yönetim Bilgi Sistemi ile birlikte not defterlerinin, öğrenci gelişim dosyalarının ortadan kalkması bunun yerine sisteme öğrenci ile ilgili daha çok veri girişinin yapılması gereği ve verilerin elektronik ortama girilmesi sonucunda hata payının azalması sistemin öğretmenlerin okulla ilgili yaptıkları iş ve işlemlere getirdiği önemli yenilikler olarak göze çarpmaktadır.

Sistem sayesinde öğrencilerin resimlerini, diğer derslerdeki başarı durumlarını görme imkânı bulan öğretmenler öğrenciler ile ilgili bilgilere pratik bir şekilde erişebilmektedirler. Öğrencilerin ve velilerin e-Okul Veli Bilgilendirme Sistemi sayesinde istedikleri zaman notlarına bakabilmeleri, geçmişe dönük not

ortalamalarına ulaşabilmeleri, devamsızlık durumlarını takip edebilmeleri, sistemin öğrencilere okuldaki başarı durumlarını izlemeye ve geçmişe dönük kıyaslar yapmada kolaylıklar sağlamaktadır. Veli Bilgilendirme Sisteminin etkin işlemesiyle veliler okula gidemedikleri zamanlarda öğrencilerinin derslerdeki durumunu öğrenebilme imkânı yakalamış ve öğrencileri ile ilgili her türlü ders bilgisine anında ulaşabilmişlerdir. Yöneticilerin e-Okul Yönetim Bilgi Sistemini iyi tanıyıp kullanmaları, sistemle ilgili güncel bilgileri takip etmeleri, bu güncel bilgileri öğretmenlere duyurmaları sistemin bir yöneticiye yüklediği sorumluluklardandır. Öğretmenlerin sistemin iyi işlemesi ile ilgili sorumlulukları; e-Okul Yönetim Bilgi Sistemine ders ve davranış notları, okudukları kitaplar v.b. veri girişlerini zamanında ve düzenli bir şekilde yapmaları, sistemde bulunan öğrenci bilgilerini güncellemeleri, şifreleri gizli tutmaları olarak sıralanabilir.

E-okul uygulamaları ilk çıktığı tarihten bugüne sürekli kendini yenileyerek gelişmiş ve büyümüştür. Milli Eğitim Bakanlığının yüz akı konumunda bulunan bu projenin gelişmeye devam ederek teknolojiden destek alan çağdaş yönetim anlayışının bir simgesi olarak var olmaya devam etmesi sistemden etkilenen tüm paydaşların ortak dileği olmaktadır.

Bu araştırmanın amacı, e-okul uygulamalarının değerlendirilmesine yönelik okullardaki yöneticiler ve öğretmenlerin algılarını belirlemektir.

“E-Okul sisteminin ilkökul yöneticileri ve öğretmenleri tarafından değerlendirilmesi” adlı çalışmaya katılanlara yönelik anket ve ölçekler uygulanmıştır. Anket çalışmasındaki ölçek ve değişkenler ile yöneticilerin e-okul sistemi ile ilgili algıları test edilmiştir. Bu algıların sonucunda: “E-Okul sistemi içerisindeki menüler bölümünde okul içerisindeki kulüp çalışmalarına yönelik menülerin de olması gerekir.” , “Sınıf içi rehberlik çalışmalarına yönelik de ayrı alt menülerin olması gerekir.” , “E-Okul açılış sayfasında her okulun kendi kurum kültürüne yönelik de bilgiler olmalıdır.” , “Öğrencilerin sosyal faaliyet adı altında okuduğu kitap listelerini oluştururken e-okul içerisinde öğretmenin oluşturacağı bir kitap isim havuzunun olması veri girişlerini kolaylaştırır.” , “Yönetici ve diğer modüllerin kullanımı sırasında pratik bir site haritasının olması gereklidir.” Ve “E-Okul yapısı içerisinde okul rehberlik çalışmalarına yönelik de ayrı bir modül oluşturulması gerekir.” Önermelerine katılımcıların büyük çoğunluğunun katılıyorum ve tamamen katılıyorum düzeyince yanıt verdikleri görülmüştür. Bu bağlamda aşağıdaki öneriler şekillenmiştir.

7.2 Öneriler

- E Okul sisteminin okullar için ne denli önemli olduğu anlaşılmış olup daha etkili ve verimli kullanılması amacıyla gerekli alt yapı çalışmaları yapılmalıdır.
- Okullardaki internet daha hızlı hale getirilmelidir.
- E- okul sisteminin yerel ve merkezi alt yapısı güçlendirilmelidir.
- Karne döneminde meydana gelen yoğunluğun önüne geçilmesi amacıyla daha güçlü alt yapı oluşturulmalıdır.
- Okullardaki bilgisayar alt yapıları ve donanımları iyileştirilmelidir.
- Öğretmen ve okul yöneticilerinin okul ile ilgili işlemlerinin zamanında ve okul ortamında yapmaları için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.
- Ani enerji kesimlerinde meydana gelebilecek veri kayıplarının önlenmesi amacıyla yedekleme sistemi geliştirilmelidir.
- E- Okul ile ilgili sıkıntıların hızlı bir şekilde çözülebilmesi için il, ilçe vb. merkezlere bağlı birimler oluşturulmalıdır.
- E-Okul sisteminde menüler bölümünde okul içerisindeki kulüp çalışmalarına ilişkin menülerin de olması gerekir.
- Sınıf içi rehberlik faaliyetlerine yönelik de ayrı alt menülerin olması gerekir.
- Öğretmen modülünün içerisinde kulüp çalışmalarına yönelik ayrıntılı bir menü veya alt menülerin olması gereklidir.
- E-Okul açılış sayfasında her okulun kendi kurum kültürüne ilişkin de bilgilerin olması gerekir.
- Öğrencilerin sosyal faaliyet adı altında okuduğu kitap listelerini oluştururken e-okul içerisinde öğretmenin oluşturacağı bir kitap isim havuzunun olması veri girişlerini kolaylaştırır.
- Yönetici ve diğer modüllerin kullanımı sırasında pratik ve işlevsel bir site haritasının olması gereklidir.
- E-Okul yapısı içinde okul rehberlik çalışmalarına yönelik de ayrı bir modül meydana getirilmelidir.
- E-Okul ile ilgili yapılacak yeni çalışmalarda örneklemin genişletilmesi daha sağlıklı neticelerin elde edilmesini sağlayacaktır.
- Yapılacak yeni çalışmalarda veli ve öğrencilerin görüşlerine başvurulabilir.
- Araştırmacıların E-okul ile ilgili çalışmalara başlamadan önce işleyişi ile ilgili bilgi sahibi olmaları önem arz etmektedir.

KAYNAKLAR

- Açıklın, A.** (1998). Toplumsal Kuramsal ve Teknik Yönleriyle Okul Yöneticiliği, Ankara: PegemA yayıncılık.
- Ağır, A.** (2005). Bilgi Yönetimi Sistemleri ve Eğitimde Bilgi Yönetimi Sistemi Uygulaması (Marmara Üniversitesi Sos. Bil.Ens.Basılmamış Doktora Tezi), İstanbul, 2005, s. 384.
- Akar, H.** (2009) "E-Okul Uygulamasının Başarısına Yönelik İlköğretim Okulu Öğretmen ve İdarecilerinin Görüşleri". Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.
- Akdoğan, S.** (2008). Yönetim Bilgi Sistemlerinin Bir Yönetim Aracı Olarak İncelenmesi ve Eğitim Kurumları Açısından Önemi, (Haliç Üniversitesi Fen .Bil.Ens.Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul, s. 74.
- Akgül, M. K.** (2002). "Kalkınmada Verimlilik", Anahtar Dergisi, MPM , Ankara, yıl:14 sayı:162.
- Akkoyunlu, B.** (1995). "Bilgi teknolojilerinin Kullanımı ve Öğretmenlerin Rolü". Hacettepe üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, sayı:11, Ankara.
- Başaran, İ. E.** (2000a). "Eğitim Yönetimi Nitelikli Okul". Ankara :Feryal Matbaası.
- Başaran, İ. E.** (1996). "Türkiye Eğitim Sistemi". Ankara: Yargıcı Matbaası.
- Başaran, İ. E.** (2000b). "Yönetim". Ankara: Feryal Matbaası.
- Bilgen, N.** (1996). "21. Yüzyılda Eğitim ve Öğretmen". Sempozyum 96, Modern Öğretmen Yetiştirmede Gelişme ve İlerlemeler. 30 Eylül-4 Ekim 1996, ss.1-7.
- Bilgen, S.** (1992). "Niçin Yazılım" Ankara: Türkiye Bilişim Derneği Yayını.
- Çelik, V.** (1996). "Eğitimsel Reform İçin Yeni Bir Okul Müdürü." İstanbul: Eğitimimize Bakışlar, Kültür Koleji Eğitim Vakfı Yayınları.
- Çelik, V.** (2000). "Okul Kültürü ve Yönetimi." Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Çetin, B.** (2002). "Bilgi Yönetimi Açısından İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Gösterdikleri Davranışlara İlişkin Öğretmen Algıları". Yayımlanmamış Yüksek Lisan Tezi, Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne, 2002. 102
- Çetinkaya, N.** (2010) "Türk Kamu Yönetiminde Yapısal Dönüşüm ve E- Devlet Uygulamalarının Kamu Hizmetlerine Etkileri". Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Çoban, G.** (2006) "E-Devlet ve İstanbul Valiliği Uygulaması", Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Doğu, Z.** (2012) "Orta Öğretim Kurumları Paydaşlarının E-Okul Eğitim Yönetimi Bilgi Sisteminin İşleyiş Sürecine İlişkin Görüşleri". Yüksek Lisans Tezi, Harran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Şanlıurfa.

- Ersoy, E.** (2010) "Eğitim Yöneticilerinin E-Okul Sisteminin İşleyişine İlişkin Görüşleri ve Memnuniyet Düzeyleri (Esenyurt-Beylikdüzü İlçeleri Örneği)". Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Fındıkcı, İ.** (1996). "Bilgi Toplumunda Yöneticilerde Kendini Geliştirme". İstanbul: Kültür Koleji Eğitim Vakfı Yayınları, 1996. 103
- Gökçen, H.** (2002). "Yönetim Bilgi Sistemleri: Analiz ve Tasarım Perspektifi." Ankara: Epi Yayıncılık.
- Gökdaş, İ., Kayri M.** (2005). "E-Öğrenme ve Türkiye Açısından Sorunlar, Çözüm Önerileri, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi, (2) 2.
- Gültekin, B.** (2006) "Türkiye'de E-Devlet Uygulamaları ve Toplumsal Açılımları". Master Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Gültekin, N.** (2010) "Öğretmen ve idarecilerin E-Okul Uygulamalarına İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi". Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Gültekin, N.** (2010). Öğretmen ve İdarecilerin E-Okul Uygulamalarına İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi, (Fırat Üniversitesi Sos.Bil.Ens.Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Elazığ, 2010, s. 128.
- Hoşcan, Y. ve Diğerleri.** (2004). "Yönetim Bilgi Sistemi". Anadolu Üniversitesi Web-Ofset, Eskişehir.
- İraz, R.** (2004). "Bilişim Teknolojilerinin Örgütsel Yapı ve Süreçler Üzerindeki Etkileri: Bankacılık Sektöründe Bir Uygulama." <http://www.stratejyonetim.net/rifat.htm> Mayıs 2004.
- Kalaycı, Ş. ve Diğerleri.** (2010). "SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri", Asil Yayın Dağıtım Ltd. Şti.
- Kızılböğâ, R.** (2010) "Milli Eğitim Bakanlığının E-Okul Uygulamasının Yönetici, Öğretmen, Öğrenci ve Veli Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi ". Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Meydanlı, M.A.** (2010) "E-Devlet ve Türkiye'de E-Devlet Uygulamalarının Kamu Hizmetleri Üzerindeki Etkisi: İçişleri Bakanlığı Mernis Uygulaması". Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Onat, A.** (2011) "Türkiye'de E-Devlet Uygulamaları ve Milli Eğitim Bakanlığı Örneği" . Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla
- Özkan, Y.** (2011) "İlköğretim Okulu Yönetici ve Öğretmenlerinin Milli Eğitim Bakanlığının E-Okul Uygulamalarına İlişkin Algıları". Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van.
- Şahin, A.** (2006). Yönetim Bilgi Sistemleri, (Süleyman Demirel Üniversitesi Sos.Bil.Ens.Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Isparta, 2006, s. 227.
- Tekin, H.** (1996). Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme. Ankara: Yargı Yayınları, 312s.
- Topbaş, V.** (2012) "Türkiye'de E-Devlet Kavramının Gelişimi ve Milli Eğitim Bakanlığında E-Okul Uygulaması ve Konya Örneği ". Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya

Turan, F. (2010) "Milli Eğitim Bakanlığı Bilişim Sisteminin Bir Alt Sistemi Olarak E-Okul Uygulamasına İlişkin İlköğretim Okullarındaki Yönetici, Öğretmen, Öğrenci ve Veli Görüşleri". Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.

Yılmaz, A. (2005). "Eğitim Yönetiminde Bilgisayardan Faydalanmanın Avantajları ve Dezavantajları", Milli Eğitim Dergisi, yıl:33, sayı:166, Ankara.

EKLER

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411-44-E.1408017
Konu: Ebru GÜREL

08.02.2016

İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
(Sosyal Bilimler Enstitüsü)

- İlgi: a) 10.12.2015 tarih ve 6525 sayılı yazınız.
b) Valilik Makamının 08.02.2016 tarih ve 1381078 sayılı oluru.

Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi Ebru GÜREL'in "*E-Okul Sisteminin İlkokul Yöneticileri ve Öğretmenleri Tarafından Değerlendirilmesi*" konulu tezine dair araştırma çalışması hakkındaki ilgi (a) yazınız ilgi (b) valilik onayı ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve araştırmacının söz konusu talebi; bilimsel amaç dışında kullanılmaması, *uygulama sırasında bir örneği müdürlüğümüzde muhafaza edilen mühürlü ve imzalı veri toplama araçlarının uygulanması*, katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun müdürlüğümüzden izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılmaması koşuluyla, gerekli duyurunun araştırmacı tarafından yapılmasını, okul idarelerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim -öğretimi aksatmayacak şekilde ilgi (b) Valilik Onayı doğrultusunda işlem bittikten sonra 2 (iki) hafta içinde sonuçtan Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Bölümüne rapor halinde bilgi verilmesini arz ederim.

Murat ADALI
Müdür a.
Şube Müdürü

EK:1- Valilik Onayı
2- Ölçekler

İl Millî Eğitim Müdürlüğü
E-Posta: sgb34@meb.gov.tr

A. BALTA VHKI
Tel: (0 212) 455 04 00-239
Faks: (0 212)455 06 52

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 2c38-71c8-3ef5-a48d-3210 kodu ile teyit edilebilir.

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411-20-E.1381078
Konu: Anket ve Araştırma İzin Talebi

08/02/2016

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi: a) İst. Aydın Üniversitesinin 10.12.2015 tarih ve 6525 sayılı yazısı.
b) MEB. Yen. ve Eğ. Tek. Gn Md. 07.03.2012 tarih ve 3616 sayılı 2012/13 nolu gen.
c) Millî Eğitim Araştırma ve Anket Komisyonunun 02.02.2016 tarihli tutanağı.

İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi Ebru GÜREL'in "*E-Okul Sisteminin İlkokul Yöneticileri ve Öğretmenleri Tarafından Değerlendirilmesi*" konulu tezi kapsamında, ilimiz Pendik ilçesine bağlı ilkokullarda görev yapan öğretmen ve idarecilere; kişisel bilgi formu ve anket uygulama istemi hakkındaki ilgi (a) yazı ve ekleri Müdürlüğümüzce incelenmiştir.

Araştırmacının; söz konusu talebi; bilimsel amaç dışında kullanılmaması, uygulama sırasında bir örneği müdürlüğümüzde muhafaza edilen mühürlü ve imzalı veri toplama araçlarının uygulanması, katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun müdürlüğümüzden izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılması koşuluyla, okul idarelerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim -öğretimi aksatmayacak şekilde ilgi (b) Bakanlık emri esasları dâhilinde uygulanması, sonuçtan Müdürlüğümüze rapor halinde (CD formatında) bilgi verilmesi kaydıyla Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Dr. Muammer YILDIZ
Millî Eğitim Müdürü

OLUR
08/02/2016

Ahmet Hamdi USTA
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:1- Genelge
2- Komisyon Tutanağı

İl Millî Eğitim Müdürlüğü
E-Posta: sgb34@meb.gov.tr

A. BALTA VHKİ
Tel: (0 212) 455 04 00-239
Faks: (0 212)455 06 52

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 7f50-3b58-3b0b-965c-df79 kodu ile teyit edilebilir.

**EOKUL SİSTEMİNİN İLKOKUL YÖNETİCİLERİ VE ÖĞRETMENLERİ
TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ**

Değerli Yönetici ve Öğretmen Arkadaşlarım;

Bu anket "e- okul sistemine yönelik olarak" genel bir değerlendirme amacı doğrultusunda hazırlanmıştır. Amacım siz saygı değer öğretmen ve yöneticilerimizin, e-okulun okul işlemlerini gerçekleştirme yönünden yeterlilik durumunu karşı algılarınızı ve e-okul sisteminin işleyişi ile ilgili önerilere yönelik katılım durumlarınızı ölçmektir. Bu anketteki tüm soruları samimiyet ve içtenlikle yanıtlayacağınızı düşünüyorum. Size uygun olan seçeneklere lütfen (x) işaretini bırakınız. Katkılarınız için çok teşekkür ediyorum.

EBRU GÜREL

İstanbul Aydın Üni. Sos. Bil. Enstitüsü

Yüksek Lisans Öğrencisi

A- Branşınız: .....

B- Göreviniz: .....

C- Cinsiyetiniz: a. Kadın ( )   b. Erkek ( )

D- Öğretmenlik Kıdeminiz:

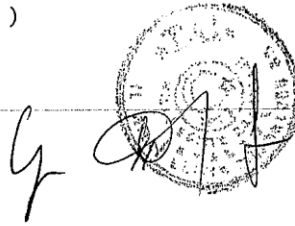
a. 1 Yılden az ( )   b. 1-5 Yıl ( )   c. 6-10 Yıl ( )   d. 11-15 Yıl ( )   e. 16 Yıl ve Yukarısı

E- Öğrenim Durumunuz:

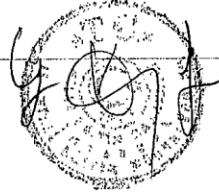
a. Ön Lisans ( )   b. Lisans ( )   c. Yüksek Lisans ( )   d. Doktora ( )

F- E-okul sistemine erişimde en çok tercih edilen mekân:

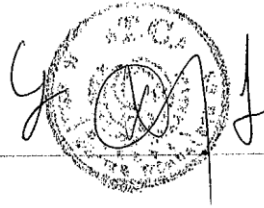
1. İkamet ettiğim ev bağlantısı üzerinden ( )
2. Okulumuzdaki internet ağı üzerinden ( )
3. Cep telefonu üzerinden mobil olarak ( )
4. İnternet kafelerden ( )
5. Diğer... ( )

E-Okul Yeterlilik	TAMAMEN YETERLİ	YETERLİ	ORTA DERECEDE YETERLİ	YETERLİ DEĞİLDİR	HİÇ YETERLİ DEĞİLDİR
1. e- Okul ekranın kullanım kolaylığı					
2. e-Okul sistemindeki menüler					
3. İlköğretim kurum işlemleri menüsü					
4. İlköğretim kurum işlemleri menüsü içerisindeki alt menüler					
5. İlköğretim öğrenci işlemleri menüsü					
6. Öğrenci işlemleri menüsü altındaki menüler					
7. Sınav işlemleri menüsü					
8. Şifre değişikliği işlemleri					
9. E-okul kullanıcı kılavuzu					
10. e-Okula yönelik hizmet içi eğitim					
11. Yönelme işlemleri menüsünün rehberlik sürecindeki sorumluluklara katkısı					
12. e-Okul sistemi, öğrencinin genel performansını değerlendirmede					
13. e- Okul giriş ekranındaki bilgiler					
14. e-okula yönelik güncellemeler					
15. Ders programı menüsü					
16. Hızlı not girişi menüsü					
17. Sosyal faaliyetler menüsü					
18. Günlük devamsızlık girişi menüsü					
19. Not işlemleri menüsü					
20. Sınav tarihleri menüsü					
21. Sınıf gözlem formu					
22. Devamsızlık işlemleri menüsü					
23. Kullanıcı güvenlik açıklamaları					
24. Rapor listesi menüsü					
25. Sosyal etkinlikler menüsü					
26. Ders işlemleri menüsü					
27. Yönelme işlemleri menüsü					
28. Şube işlemleri menüsü					
29. Seçmeli dersler menüsü					
30. Özel ders ve kurum bilgileri menüsü					
31. Gelişim raporu menüsü					
32. Bilgi giriş işlemleri menüsü					
33. Notlar ve duyurular menüsü					
34. Okul bilgileri güncelle menüsü					
35. Kayıt işlemleri başlığı altındaki menüler					

E-Okul Yapılandırılmış Görüşler	TAMAMEN KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HIÇKATILMIYORUM
1. E-Okul sitemi içerisindeki menüler bölümünde okul içerisindeki kulüp çalışmalarına yönelik menülerinde olması gerekir.					
2. E-Okul yapısı içerisinde okul rehberlik çalışmalarına yönelikte ayrı bir modül oluşturulması gerekir.					
3. Yönetici ve diğer modüllerin kullanımı esnasında pratik bir site haritasının olması gereklidir.					
4. Sınıf içi rehberlik çalışmalarına yönelikte ayrı alt menülerin olması gerekir.					
5. Rapor Listesi menüsünün içeriğinin şekil ve grafiklerle daha ayrıntılı tasarlanması gerekir.					
6. Öğretmen modülün de kulüp çalışmalarına yönelik ayrıntılı bir menü veya alt menülerin olması gereklidir.					
7. Öğrencilerin okuduğu kitap listelerini oluştururken e-okul içerisinde öğretmenin oluşturduğu kitap listesi veri girişini kolaylaştırır.					
8. E-Okul açılış sayfasında her okulun kendi kurum kültürüne yönelikte bilgiler olmalıdır.					
9. E-okula, okul içerisinde açılan kurslar ve etkinliklerin bilgileri de dâhil edilmelidir.					

ÖZ GEÇMİŞ

EBRU GÜREL, 26 Mart 1989 tarihinde Konya 'da dünyaya geldi. İlkokul ve ortaokul öğrenimini Tekirdağ Cumhuriyet Okulun'da, lise öğrenimini Tekirdağ Anadolu Lisesi'nde tamamladı. 2011 yılında Kocaeli Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sınıf Öğretmenliği bölümünden mezun oldu. Aynı yıl İstanbul Esenyurt ilçesi Mustafa Yeşil İlkokulu'na sınıf öğretmeni olarak atandı. 2013 yılında İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Yönetimi bilim dalında yüksek lisans eğitimine başladı. 2014 yılında İstanbul Pendik ilçesi İsa Yusuf Alptekin İlkokulu'na tayin olan araştırmacı, bu okulda sınıf öğretmeni olarak görevini sürdürmektedir.